

*Οικολόγοι
Πράσινοι*

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ**

2007

Απόφαση Συνεδρίου

9-10-11 Μαρτίου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	Πρόλογος.....	4
2	Συμμετοχική δημοκρατία, εμπάθυνση των αντιπροσωπευτικών δομών και ενδυνάμωση της κοινωνίας των πολιτών	6
2.1	Συμμετοχή των πολιτών, θεσμοί άμεσης δημοκρατίας-νέοι συμμετοχικοί θεσμοί	6
2.2	Διαφάνεια και αναβάθμιση της λειτουργίας του Κοινοβουλίου	7
2.3	Εκδημοκρατισμός της πολιτικής ζωής.....	7
2.4	Χωρισμός κράτους-εκκλησίας	7
2.5	Αποκέντρωση, περιφερειακή οργάνωση και αυτοδιοίκηση	7
2.6	Διαφάνεια	8
2.7	Νέες τεχνολογίες και προσβασιμότητα	8
3	Οικονομία της βιωσιμότητας και της συμμετοχής.....	9
3.1	Από την αναπτυξιακή πολιτική χωρίς όρια, σε μια πολιτική αειφορίας.....	9
3.2	Ένα φορολογικό σύστημα-εργαλείο αλλαγών για κοινωνική αλληλεγγύη και διατήρηση των φυσικών πόρων	10
3.3	Ολοκληρωμένη πολιτική αντιμετώπισης της ανεργίας - Καλύτερη εργασία κι απασχόληση για όλους	11
3.4	Βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση	12
3.5	Βιώσιμη αλιεία, οικολογική γεωργική-κτηνοτροφική παραγωγή. Στήριξη της υπαίθρου 13	
3.6	Μεταλλαγμένα, ούτε στο ράφι ούτε στο χωράφι	15
3.7	Εναλλακτικό μοντέλο τουρισμού	15
3.8	Ανάπτυξη των κοινωνικών επιχειρήσεων και του τρίτου τομέα της οικονομίας, πέρα από το κράτος και την οικονομία του κέρδους.....	17
4	Φυσικός και πολιτιστικός πλούτος, η υλική βάση για τη μακροχρόνια ευημερία 18	
4.1	Δάση: πλήρης προστασία του συλλογικού αγαθού	18
4.2	Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων, σε ένα μέλλον με περισσότερη ξηρασία 19	
4.3	Προστασία του πλούτου της θάλασσας και των ακτών	20
4.4	Βιοποικιλότητα: κάτι άγριο και για αύριο	21
4.5	Βιώσιμες πόλεις και αειφορική διαχείριση της γης	23
4.6	Κοινωνία χωρίς απόβλητα/ Ευθύνη του παραγωγού και του καταναλωτή.....	24
5	Πολιτική ενάντια στην κλιματική αλλαγή – καθαρή ενέργεια – κυκλοφορία για	

όλους.....	26
5.1 Ενέργεια: εξοικονόμηση, ήπιες μορφές, αυτονομία	26
5.2 Βιώσιμες μεταφορές.....	27
6 Αλληλέγγυες Διεθνείς Σχέσεις	30
6.1 Για μια Ευρώπη της οικολογίας, της αλληλεγγύης και της ειρήνης	30
6.2 Βαλκάνια: πέρα από την ένταση και τον εθνικισμό.....	31
6.3 Δικαιοσύνη και αλληλεγγύη σε όλο τον κόσμο – χωρίς φτώχεια, πείνα και θάνατο.....	32
7 Ανθρώπινα δικαιώματα και ασφάλεια για όλους.....	33
8 Ανοικτή κοινωνία, που να περιέχει πολλές κοινωνίες.....	35
8.1 Γυναίκες: πέρα από την ισοτιμία και το ρόλο του «μισού του ουρανού»	35
8.2 Μειονότητες: ο πλούτος της κοινωνίας.....	36
8.3 Μετανάστες-πρόσφυγες: γέφυρες πολιτισμών	37
8.4 Κατάργηση των διακρίσεων, στήριξη για τους Ρομά	37
8.5 Εξάλειψη του κοινωνικού αποκλεισμού	38
8.6 Όχι διακρίσεις με βάση τον σεξουαλικό προσανατολισμό.....	38
8.7 Εξαρτήσεις: μείωση της βλάβης	39
9 Υγεία και πρόληψη, πέρα από την ιατρική	40
10 Παιδεία για όλους, για κοινωνικά ενεργούς και υπεύθυνους πολίτες	41
10.1 Σχολείο ανοικτό στην κοινωνία.....	41
10.2 Ευέλικτο πρόγραμμα σπουδών και σχολικά εγχειρίδια.....	42
10.3 Ενίσχυση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.....	43
10.4 Στήριξη της νέας καλλιτεχνικής δημιουργίας.....	43
10.5 Σχολεία προσαρμοσμένα στις ανάγκες και τις επιθυμίες των μαθητών	43
10.6 Μισθολογική αναβάθμιση των εκπαιδευτικών	44
10.7 Άλλη σχέση της εκπαίδευσης με την παραγωγή.....	44

1 Πρόλογος

Το παγκόσμιο κλίμα ανατρέπεται ραγδαία, η βιοποικιλότητα καταρρέει, τα προβλήματα ρύπανσης επεκτείνονται. Ο πόλεμος για το πετρέλαιο απλώνεται σε διάφορες γειτονιές του πλανήτη. Τα περιβαλλοντικά θέματα έχουν γίνει πια διεθνή πολιτικά προβλήματα.

Την ίδια στιγμή κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα περιορίζονται, η παγκόσμια ειρήνη ξαναγίνεται εύθραυστη, κοινωνικές ανισότητες εντείνονται και η οικονομική ανάπτυξη πάση θυσία παραμένει η παγκόσμια Μεγάλη Ιδέα.

Στην Ελλάδα, όμως, τα προβλήματα έχουν και την πολύ σοβαρή τοπική διάστασή τους: έξι ελληνικές πόλεις είναι στην δεκάδα με τις πόλεις που έχουν την πιο ρυπασμένη ατμόσφαιρα, χιλιάδες σκουπιδοτόποι και χωματερές ρυπαίνουν το περιβάλλον και απειλούν την υγεία μας, η χώρα μας έχει την 4η χειρότερη σε παγκόσμιο επίπεδο αναλογικά απόδοση στις εκπομπές αερίων που αλλάζουν το κλίμα, σημαντικοί βιότοποι καταλαμβάνονται από παράνομες και αυθαίρετες κατασκευές, οι προτεινόμενες νομοθετικές αλλαγές για τον αιγιαλό και τα δάση στοχεύουν στην μεγαλύτερη καταστροφή, ενώ το Υπουργείο Περιβάλλοντος συνεχίζει να συμπεριφέρεται κυρίως ως Υπουργείο Κατασκευών.

Παρά την ευαισθητοποίηση σημαντικών τμημάτων της κοινωνίας, οι υπόλοιπες πολιτικές δυνάμεις θέτουν τα προβλήματα αυτά στο περιθώριο των προτεραιοτήτων τους, αντιπαράθθενται για άλλα δευτερεύοντα θέματα και αδυνατούν να αλλάξουν τις πολιτικές προτεραιότητες αλλά και τις οπτικές τους, ώστε να προσαρμοστούν στις ανάγκες μιας σύγχρονης πολιτικής που αφορά την ίδια την επιβίωση.

Οι καταστροφές που συντελούνται στον πλανήτη και τη χώρα μας, η αδιέξοδη πορεία του σημερινού μοντέλου ανάπτυξης, μας οδηγεί στην ανάγκη να αλλάξουμε στάση και συμπεριφορά ως πολίτες αλλά πρέπει να αλλάξει ριζική κατεύθυνση και η πολιτική. Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ επιδιώκουν να επαναπροσανατολίσουν τις σημερινές πολιτικές, εμφανιζόμενοι στην πολιτική σκηνή, όχι σαν ειδικός «τομέας» δημόσιας δράσης αλλά ως συνολική ριζοσπαστική οπτική της κοινωνίας. Επιδιώκουμε το πέρασμα Η πολιτική οικολογία μπορεί να συμπληρώσει και να στηρίξει τις προσπάθειες που γίνονται από τις κινήσεις πολιτών και τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, χρειάζεται όμως να αποτελέσει κάτι πολύ περισσότερο από ένα «λόμπυ».

Οι προτάσεις μας για τις πολιτικές αλλαγές που επιδιώκουμε να γίνουν άμεσα, αποτελούν μέρος ενός γενικότερου οράματός μας για αλλαγές που:

- **συμβάλλουν στην εμπάθυνση και ουσιαστικοποίηση της δημοκρατίας**, αναγνωρίζοντας ότι η δημοκρατία είναι έννοια που ταυτίζεται με το σεβασμό χωρίς εκπτώσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη συμμετοχή των πολιτών στη διαμόρφωση και στη λήψη των αποφάσεων.
- **επαναπροσανατολίζουν το μοντέλο ανάπτυξης**. Η δικιά μας πρόταση είναι ριζοσπαστική: δεν αρκείται στην προσπάθεια μείωσης των συμπτωμάτων της οικολογικής κρίσης από έναν ανώδυνο περιβαλλοντισμό αλλά προχωρά σε μια συνολικότερη κριτική του μοντέλου της βιομηχανικής καπιταλιστικής ανάπτυξης, που δημιουργεί αυτήν την κρίση. Προσπαθεί να αλλάξει το σημερινό ανταγωνιστικό μοντέλο της οικονομίας και της κοινωνίας και να ενισχύσει μια ήπια, συνεργατική, οικολογική κοινωνία αυτόνομων κοινοτήτων και αλληλέγγυων ανθρώπων. Δεν έχουμε δικαίωμα να σπαταλήσουμε μέσα σε ελάχιστες δεκαετίες το φυσικό και πολιτισμικό πλούτο αλλά πρέπει να τον σεβαστούμε και να τον διαχειριστούμε σωστά
- **διαμορφώνουν μια ανοικτή, πολύ-πολιτισμική κοινωνία των ενεργών πολιτών**, που θεωρεί τη διαφορετικότητα και τη σύνθεση μέσα από τη διαφορετικότητα πλούτο κι όχι απειλή
- **συνεισφέρουν στη διαμόρφωση μιας οικονομίας που θα στηρίζει μακροχρόνια την ευημερία της κοινωνίας**, θα μειώνει τις διακρίσεις και θα άρει τον κοινωνικό αποκλεισμό που βιώνουν σήμερα σημαντικές κοινωνικές ομάδες. Επιδιώκουμε το πέρασμα του κοινωνικού, περιβαλλοντικού και πολιτικού στο οικονομικό πεδίο.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ διατυπώνουν μέσα από τις προγραμματικές τους προτάσεις ένα

κριτικό πολιτικό λόγο που περιέχει, εκτός από την αναγκαία και τεκμηριωμένη κριτική, **προτάσεις για την έξοδο από την κρίση σε αρκετούς τομείς** αλλά και έναν **νέο πολιτισμό** και **αλλαγές στη συμπεριφορά και την καθημερινότητα των πολιτών**.

2 Συμμετοχική δημοκρατία, εμπάθυνση των αντιπροσωπευτικών δομών και ενδυνάμωση της κοινωνίας των πολιτών

Η δημοκρατία μπορεί να είναι ουσιαστική μόνο αν αποκτήσει συμμετοχικό χαρακτήρα και αποδεικνύει καθημερινά ότι αφορά και τις ομάδες που έχουν περιορισμένη κοινωνική δύναμη, και όχι μόνο τους οικονομικά και πολιτικά ισχυρούς. Η διαιώνιση ή η διεύρυνση του χάσματος μεταξύ αυτών που βιώνουν την υπερβολική φτώχεια και αυτών που κατέχουν υπερβολικό πλούτο αναιρεί την ουσία της δημοκρατίας. Η μείωση του χάσματος μεταξύ πλουσίων και φτωχών είναι μια προσπάθεια ανακατανομής και της ισχύος μέσα στην κοινωνία και εκδημοκρατισμού. Η πολιτική θα επιστρέψει ως ανάγκη αν δίνει πραγματικές λύσεις στα προβλήματα που απασχολούν τους πολίτες.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ προτείνουμε ένα σύνολο αλλαγών, που συμβάλλουν στην ουσιαστικοποίηση της δημοκρατίας για:

2.1 Συμμετοχή των πολιτών, θεσμοί άμεσης δημοκρατίας-νέοι συμμετοχικοί θεσμοί

- Επιδιώκουμε να προωθήσουμε θεσμούς και πρακτικές άμεσης δημοκρατίας σε κάθε επίπεδο και να διευρύνουμε τη δημοκρατία με συμμετοχικούς θεσμούς, όπως οι συνελεύσεις γειτονιάς, δημοψηφίσματα σε τοπικό και εθνικό επίπεδο (που δεν αναθεωρούν βασικά ανθρώπινα ή κοινωνικά δικαιώματα και βασίζονται σε ένα θεσμοθετημένο και σε βάθος διάλογο), νομοθετικές πρωτοβουλίες πολιτών (με τη συγκέντρωση τουλάχιστον 100.000 υπογραφών), διαδικασίες και φόρουμ διαβούλευσης. εναλλαγή και ανακλητότητα των αντιπροσώπων και επιδίωξη συμμετοχής όλων των πολιτών σε θέσεις που συνεπάγονται ευθύνες. Υποστηρίζουμε πρωτοβουλίες κοινοτισμού στις πόλεις και την ύπαιθρο που αξιοποιούν την εμπειρία από την Ελλάδα και τον υπόλοιπο κόσμο, που αναδεικνύουν ξανά την τοπικότητα, το κοινοτικό πνεύμα και το συλλογικό ήθος.
- Σταδιακή εξισορρόπηση αντιπροσωπευτικών δομών και άμεσης δημοκρατίας με έμφαση στην προώθηση αντίστοιχης κουλτούρας συμμετοχής και διαλόγου, στηριγμένης σε αντιπαράθεση προγραμμάτων και προτάσεων για πραγματικά δημόσιες πολιτικές, πέρα από συντηρητικά, επιχειρηματικά και πελατειακά συμφέροντα. Ιδιαίτερο βάρος πρέπει να δοθεί στην ενίσχυση της συμμετοχής γυναικών, νέων, μεταναστών και άλλων ομάδων με περιορισμένη κοινωνική ισχύ.
- Έμφαση στην αποκέντρωση με βασικό κύτταρο την περιφέρεια και με εκλεγμένους περιφερειακούς θεσμούς. Η Αυτοδιοίκηση μπορεί να αποτελέσει προνομιακό χώρο συμμετοχής των πολιτών.
- Κοινωνική και οικονομική σύγκλιση των περιφερειών της χώρας με εξισορρόπηση της δύναμης μεταξύ των περιφερειών της χώρας και εμπάθυνση της δημοκρατίας στη λήψη των αποφάσεων, σε αντικατάσταση ενός συγκεντρωτικού και αυταρχικού μοντέλου κρατικής οργάνωσης. Μια ολοκληρωμένη πολιτική για την σύγκλιση των περιφερειών και τη βιώσιμη περιφερειακή οικονομική δραστηριότητα απαιτεί και προϋποθέτει ουσιαστική συμμετοχή όλων των περιφερειών στη διαμόρφωση των πολιτικών και τη λήψη αποφάσεων που διαμορφώνουν το μοντέλο ανάπτυξης της χώρας. Ένα πιο συμμετοχικό μοντέλο διακυβέρνησης και ανακατανομής της εξουσίας και των πόρων μεταξύ των περιφερειών της χώρας είναι αναγκαίο με στόχο την κοινωνική και οικονομική σύγκλιση και στο εσωτερικό της χώρας και τη μείωση του χάσματος τόσο μεταξύ των περιφερειών της χώρας όσο και μεταξύ περιοχών μέσα στην ίδια την περιφέρεια.
- Οικονομική αυτοδυναμία της αυτοδιοίκησης σε όλους τους βαθμούς, με σταθερό ποσοστό από τα άμεσα φορολογικά έσοδα του κράτους να παραμένει στην αντίστοιχη αυτοδιοίκηση όπου εισπράχθηκε. Επιπλέον, ποσοστό να αναδιανέμεται μεταξύ των αυτοδιοικήσεων με κριτήρια κοινωνικής συνοχής, περιφερειακής ισορροπίας και

προώθησης της βιωσιμότητας σε τοπικό επίπεδο.

- Δημιουργία και ουσιαστική ενίσχυση νέων θεσμών, που διευκολύνουν την καλύτερη διαχείριση του φυσικού πλούτου και την πραγματική ευημερία των τοπικών κοινωνιών, όπως για παράδειγμα: "κοινοβούλια νερού με βάση τις υδρολογικές λεκάνες", "φόρουμ ακτών", "φορείς διαχείρισης περιοχών NATURA 2000" κ.α.
- Δημιουργία μιας αντιπροσωπευτικής "Εθνικής Επιτροπής για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη" που θα συμβάλει μέσα από το διάλογο των κοινωνικών εταίρων στο σχεδιασμό και την παρακολούθηση της στροφής του αναπτυξιακού μοντέλου προς τη βιωσιμότητα. Αντίστοιχα δημιουργία "Εθνικής Επιτροπής για την Προστασία του Κλίματος" καθώς και του "Εθνικού Οργανισμού Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων".

2.2 Διαφάνεια και αναβάθμιση της λειτουργίας του Κοινοβουλίου

- **Αναβάθμιση του ρόλου του Κοινοβουλίου** με ενίσχυση της ανεξαρτησίας των βουλευτών και ουσιαστικοποίηση του ρόλου τους, καθώς και του ρόλου των διάφορων επιτροπών. Ενίσχυση του διαλόγου με τις κοινωνικές ομάδες πριν την κατάθεση στην Ολομέλεια ενός νομοσχεδίου.
- **Υποβολή ετήσιων εκθέσεων από τα Υπουργεία** που θα αξιολογούνται από το Κοινοβούλιο
- **Σύνταξη από ανεξάρτητους θεσμούς, με ευθύνη της Βουλής, ετήσιων εκθέσεων** για την κατάσταση του περιβάλλοντος στην Ελλάδα, την ποιότητα της δημοκρατίας, το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.
- **Απαγόρευση αλλαγών χιλιάδων στελεχών της διοίκησης κάθε φορά που ένα κόμμα κερδίζει τις εκλογές.** Η δημόσια διοίκηση πρέπει να έχει συνέχεια ανεξάρτητα από την εκάστοτε κυβερνητική πλειοψηφία.

2.3 Εκδημοκρατισμός της πολιτικής ζωής

- **Δημιουργία Κοινοβουλευτικού Παρατηρητηρίου** για την εξάλειψη κομματικών συμπεριφορών και δηλώσεων που ενθαρρύνουν το ρατσισμό, τις διακρίσεις και το διαχωρισμό των πολιτών.
- **Πολιτική και οικονομική διαφάνεια και στο εσωτερικό των κομμάτων.**
- **Καθιέρωση της απλής αναλογικής ως εκλογικού συστήματος** στις εθνικές και ευρωπαϊκές εκλογές καθώς και σε όλες τις βαθμίδες της αυτοδιοίκησης. Δημιουργία κουλτούρας κυβερνήσεων συνεργασίας που θα βασίζονται σε προγραμματικές δεσμεύσεις, ώστε να εκλείψει η αντίληψη περί κατάληψης κάθε φορά των "χρυσόφορων θέσεων" της διοίκησης.
- Επανεξέταση του σημερινού πελατειακού πλαισίου σταυροδότησης.
- Μέτρα διαφάνειας στη δημόσια ζωή με έμφαση στις εκλογικές δαπάνες και την ισότιμη ενημέρωση.
- Περιορισμένο αριθμό θητειών σε όλα τα δημόσια αξιώματα.

2.4 Χωρισμός κράτους-εκκλησίας

- Ο χωρισμός Κράτους - Εκκλησίας είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την αναβάθμιση της ποιότητας της δημοκρατίας στη χώρα. Κατοχύρωση της ελεύθερης έκφρασης όλων των θρησκευτικών πεποιθήσεων. Η παιδεία να είναι ανεξάρτητη από τις σκοπιμότητες της εθνικής και θρησκευτικής διαπαιδαγώγησης.

2.5 Αποκέντρωση, περιφερειακή οργάνωση και αυτοδιοίκηση

- Θέλουμε **αιρετούς, συμμετοχικούς και οικονομικά αυτοδύναμους τοπικούς-περιφερειακούς θεσμούς** με μεταφορά αρμοδιοτήτων και πόρων από την κεντρική

διοίκηση. Η αυτοδιοίκηση πρέπει και μπορεί να αποτελεί χώρο για βιώσιμη διαχείριση των τοπικών ζητημάτων και προνομιακό χώρο συμμετοχής των πολιτών και όχι απλό μηχανισμό κομματικής καταγραφής ή εκπροσώπησης τοπικών μικροσυμφερόντων απέναντι στο κράτος.

2.6 Διαφάνεια

- Ουσιαστική εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης του Aarhus καθώς και της Ευρωπαϊκής Οδηγίας που προβλέπει **ελεύθερη και απρόσκοπτη πρόσβαση των πολιτών στην περιβαλλοντική πληροφόρηση**.
- **Ενθαρρύνουμε τον πλουραλισμό στην πολιτική επικοινωνία**, με σύγχρονους αποκεντρωμένους διαύλους που λειτουργούν παράλληλα με τα συμβατικά ΜΜΕ και δημιουργούν αντίβαρο στην υπερσυγκέντρωσή τους στα χέρια λίγων ιδιοκτητών. Χειραφέτηση των δημόσιων ραδιοτηλεοπτικών μέσων από κυβερνητικές και κομματικές παρεμβάσεις.
- **Υπεράσπιση του κράτους δικαίου ως ασπίδας απέναντι σε επιλογές αυταρχισμού**. Στήριξη των ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών που ελέγχουν την άσκηση της εξουσίας, ουσιαστικά μέτρα διαφάνειας στη δημόσια ζωή, ενίσχυση της ανεξαρτησίας της Δικαιοσύνης από την εξουσία και διεύρυνση του θεσμού των ενόρκων, απόλυτη αντίθεση στην τάση για θωράκιση του κράτους με έκτακτα μέτρα που θυσιάζουν ελευθερίες και δικαιώματα στο βωμό της «ασφάλειας».
- **Ενίσχυση και διεύρυνση της Κοινωνίας των Πολιτών**, με ενίσχυση της εμβέλειας και του ρόλου κινημάτων, τοπικών κινήσεων και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων για τις οποίες ζητάμε κατοχύρωση της οικονομικής τους αυτοδυναμίας και ανεξαρτησίας από το κράτος. Επιδιώκουμε επέκταση και ενίσχυση της επιρροής τους με θεσμοθετημένες διαδικασίες διαβούλευσης και ουσιαστικό ρόλο στη χάραξη, διαμόρφωση και υλοποίηση πολιτικών. Στηρίζουμε την απαίτησή τους για θέσπιση πλαισίου διαφάνειας στις σχέσεις τους με τους δημόσιους φορείς βασισμένο σε κανόνες που θα συμφωνήσουν οι ίδιες καθώς και την κατοχύρωση του ρόλου τους στο Σύνταγμα.

2.7 Νέες τεχνολογίες και προσβασιμότητα

- **Υιοθέτηση λογισμικού ανοιχτού κώδικα σε όλον το δημόσιο τομέα**. Τερματισμός της προνομιακής σύμβασης που υπέγραψε το ελληνικό δημόσιο με τη MICROSOFT. Πλαίσιο πιστοποίησης για γνώσεις Η/Υ ανεξάρτητο από προϊόντα συγκεκριμένων εταιριών.
- **Δημοσιοποίηση στο διαδίκτυο όλων των αποφάσεων και των συνεδριάσεων δημόσιων οργάνων** (κυβέρνησης, υπουργείων, δημοσίων οργανισμών, αυτοδιοίκησης κ.α) και των δημόσια χρηματοδοτημένων ερευνών, προσβάσιμη σε όλους και με πρακτικό τρόπο.
- Υλοποίηση με κρατικούς πόρους δικτύων **ασύρματου ίντερνετ**, τουλάχιστον στις κεντρικές πλατείες και έξω από δημόσιες υπηρεσίες.
- Επενδύσεις για δίκτυα επικοινωνιών υψηλής ταχύτητας (οπτικές ίνες), με προτεραιότητα τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος.

3 Οικονομία της βιωσιμότητας και της συμμετοχής

Η απόλυτη σχεδόν προτεραιότητα της οικονομίας στην πολιτική είχε μεν ως αποτέλεσμα βελτίωση εισοδημάτων για κάποια τμήματα του πληθυσμού και αύξηση του πλούτου με χρηματικούς και χρηματιστηριακούς όρους αλλά και σημαντικές αρνητικές επιδράσεις σε θέματα κοινωνικών διακρίσεων, διεύρυνσης ανισοτήτων καθώς και απώλειας σημαντικών κοινωνικών και περιβαλλοντικών αγαθών.

Με ραγδαίους ρυθμούς απομακρυνόμαστε από το μοντέλο της οικονομίας που κινείται στη βάση του τι παράγει και περνάμε σε μια οικονομία που κινείται στη βάση του τι (υπερ)καταναλώνει. Η μεγιστοποίηση των αποστάσεων και η έκρηξη της κατανάλωσης επιδεινώνει ραγδαία τις περιβαλλοντικές παραμέτρους σε όλο τον πλανήτη. Τα πρότυπα κοινωνικής καταξίωσης ή αποκλεισμού αναπτύσσονται πλέον στη βάση της υπερκατανάλωσης.

Στη σημερινή φάση της παγκοσμιοποίησης και του οικονομικού "νεοφιλελευθερισμού" έχουμε μπει σε μια επικίνδυνη υπερσυγκέντρωση κεφαλαίων και πολιτικής ισχύος σε κοινωνικές ομάδες που δεν ελέγχονται από κάποιους διεθνείς ή εθνικούς θεσμούς για τη χρήση αυτής της δύναμης. Τείνει να θεωρείται οικονομική δραστηριότητα όλο και περισσότερο η κίνηση κερδοσκοπικών κεφαλαίων που κινούνται εξαγοράζοντας και πουλώντας τα πάντα, με μόνο στόχο την απόκτηση γρήγορου κέρδους, που δημιουργούν χρηματιστηριακές "υπεραξίες" προσδοκιών απόδοσης που δεν αντιπροσωπεύουν πραγματική οικονομική δραστηριότητα και δεν βασίζονται σε όποια κοινωνική ή περιβαλλοντική ανάγκη. Ένα τέτοιο μοντέλο οικονομίας αφήνει πίσω του συνεχώς ερείπια και μεγαλώνει τις ανισότητες και τις περιβαλλοντικές πιέσεις, με τα κυρίαρχα πολιτικά ρεύματα απλώς να παρακολουθούν τις εξελίξεις. Είναι αναγκαίο αφενός να εναντιωθούμε πολιτικά σε ένα τέτοιο καταστροφικό ενδεχόμενο οικονομίας και αφετέρου να διεκδικήσουμε κανόνες αλλά και θεσμούς δημοκρατικού ελέγχου αυτής της ανεξέλεγκτης σήμερα κατάστασης που απειλεί την ίδια την ποιότητα της δημοκρατίας.

Ζητούμενο, λοιπόν, μιας πράσινης πολιτικής είναι η δημιουργία ενός οικονομικού συστήματος το οποίο έχει σκοπό:

- **Τη βιωσιμότητα - αειφορία**
- **Την κοινωνική δικαιοσύνη και συνοχή, την ισότητα και την ελευθερία, την αξιοπρεπή διαβίωση και την προσωπική – συλλογική εξέλιξη, το "κοινό καλό" και την αλληλεγγύη**
- **Την αποκέντρωση και αυτάρκεια αλλά και την αλληλεξάρτηση και συνεργασία**

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ προτείνουμε ριζικές αλλαγές στο σχεδιασμό της αναπτυξιακής και οικονομικής πολιτικής, ώστε στο μέτρο του εφικτού, να διαμορφώσουμε **οικονομικά και ενεργειακά αυτοδύναμες περιφέρειες στη βάση οικολογικών ενοτήτων.**

Επιδιώκουμε να αναπτύξουμε **νέα πρότυπα ευημερίας**, που υπερβαίνουν τον καταναλωτισμό και προσδιορίζουν την ποιότητα ζωής με άλλα κριτήρια (περιβάλλον, δημοκρατία, ανθρώπινα δικαιώματα, συμμετοχικότητα, αλληλεγγύη, παιδεία, υγεία, πολιτισμός).

Στην κατεύθυνση αυτή προτείνουμε

- Υποβολή κάθε δύο χρόνια **Οικονομικού, Κοινωνικού και Περιβαλλοντικού Απολογισμού και Προγραμματισμού**, όπου να προσμετρούνται από κοινού οικονομικοί, κοινωνικοί και περιβαλλοντικοί στόχοι, ελλείμματα και αναγκαίες δράσεις.
- Υιοθέτηση "**δεικτών βιωσιμότητας**", που περιγράφουν πιο ολοκληρωμένα τα αποτελέσματα της διακυβέρνησης μια χώρας και όχι απλώς ξεπερασμένοι δείκτες ανάπτυξης όπως το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν.

3.1 Από την αναπτυξιακή πολιτική χωρίς όρια, σε μια πολιτική αειφορίας

Η Ελλάδα είναι από τις λίγες χώρες που δεν διαθέτει "Εθνική Επιτροπή Βιώσιμης Ανάπτυξης",

πολύ περισσότερο μια εθνική στρατηγική που να είναι αποτέλεσμα σοβαρού διαλόγου και να αποτελεί δεσμευτική κατεύθυνση για τους στόχους της ανάπτυξης της χώρας. Η ανάπτυξη στην Ελλάδα χαρακτηρίστηκε από μια μυωπική λογική που αντιμετωπίζει τους φυσικούς πόρους ως πόρους προς κατανάλωση και εμπορευματική αξιοποίηση (πχ δάση, αιγιαλός, ποτάμια), από μια υπερσυγκέντρωση δραστηριοτήτων στην Αθήνα και τις μεγάλες πόλεις γενικότερα, από μια εξάρτηση από τα "φτηνά" ορυκτά καύσιμα, από μια κυριαρχία των οδικών μεταφορών.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ υποστηρίζουν μια διαφορετική πολιτική ανάπτυξης μέσα από:

- Δημιουργία προϋποθέσεων για ενδυνάμωση και στήριξη της **ολοκληρωμένης, βιώσιμης ανάπτυξης των οικονομιών της υπαίθρου** (ιδιαίτερα των ορεινών – νησιωτικών) **και ουσιαστική αποκέντρωση.**
- **Ουσιαστική στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων** μέσω του ΕΣΠΑ- Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς 2007-2013, του αναπτυξιακού νόμου και του φορολογικού συστήματος.
- **Διαβάθμιση του ποσοστού ενίσχυσης προς κάθε επιχείρηση, με βασικό κριτήριο την περιβαλλοντική απόδοση** και τους περιβαλλοντικούς στόχους που επιδιώκουν οι επενδύσεις (π.χ. χρήση ΑΠΕ ή νέων τεχνολογιών, εξοικονόμηση πρώτων υλών, επαναχρησιμοποίηση, απουσία χημικών).

3.2 Ένα φορολογικό σύστημα-εργαλείο αλλαγών για κοινωνική αλληλεγγύη και διατήρηση των φυσικών πόρων

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ υποστηρίζουν τη μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος με ελάφρυνση της φορολόγησης της εργασίας και επιβάρυνση της σπατάλης, της ρύπανσης και της επίδειξης:

- Μείωση του φορολογικού συντελεστή για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στο μισό. Το ισχύον 20% για τις ομόρρυθμες εταιρείες (Ο.Ε.) να γίνει 10%.
- Φορολογική ελάφρυνση των επιχειρήσεων που μοιράζονται κέρδη με τους εργαζόμενους τους.
- Φορολόγηση των διανεμόμενων κερδών των Α.Ε. (μερίσματα κ.λ.π.) ως εισόδημα φυσικών προσώπων.
- Φορολόγηση των βραχυπρόθεσμων κερδοσκοπικών αγοραπωλησιών μετοχών με πολλαπλάσιο συντελεστή απ' αυτόν που ισχύει.
- Μηδενισμό του φόρου μεταβίβασης για πρώτη κατοικία και σε μέγεθος ανάλογα με τις ανάγκες της οικογένειας. Και στο νέο σύστημα ο Φ.Π.Α που δήθεν δεν πληρώνεται για πρώτη κατοικία να επιδοτείται (η πωλήτρια εταιρεία τον συνυπολογίζει στην τιμή όταν δεν καταβάλλεται).
- Κλιμακωτή αύξηση του ειδικού φόρου στα αυτοκίνητα μεγάλης κατανάλωσης καυσίμου και στα σκάφη αναψυχής.
- Αύξηση στο φόρο μεταβίβασης μετοχών Ανωνύμων Εταιριών.
- Αύξηση στο φόρο Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας με προοδευτικό τρόπο και όχι κατάργηση του, κάνοντας, όμως, διάκριση μεταξύ των διαφορετικών χρήσεων γης (γεωργική γη, οικόπεδα, γη σε φυσικές περιοχές).
- Αύξηση του μέγιστου συντελεστή του φόρου κληρονομιάς για πολύ μεγάλες κληρονομίες ή γονικές παροχές και εξάρτησή του από την περιουσία του κληρονόμου.
- Θέσπιση **ανταποδοτικών ειδικών φόρων κατανάλωσης** στα ορυκτά καύσιμα. Τα έσοδα πηγαίνουν αποκλειστικά σε ενισχύσεις ανανεώσιμων πηγών, εξοικονόμησης, σιδηροδρόμου, μέσων μαζικής μεταφοράς αλλά και στη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και των φυσικών περιοχών.

3.3 Ολοκληρωμένη πολιτική αντιμετώπισης της ανεργίας – Καλύτερη εργασία κι απασχόληση για όλους

Η υποστήριξη μας προς τον κόσμο της εργασίας είναι δεδομένη αλλά όχι άκριτη. Θεωρούμε την εργασία δικαίωμα, θέτουμε τους ανθρώπους (όπως και τη φύση) πάνω από τα κέρδη, διεκδικούμε εργασία με δικαιώματα, δημιουργικότητα και νόημα, προωθούμε θεσμούς δημοκρατίας και στους χώρους δουλειάς.

Απαιτούμε δίκαιη κατανομή του κοινωνικού πλούτου, θέλουμε συνδικάτα πέρα από συντεχνιακές λογικές, αυτόνομα, ελκυστικά στους εργαζόμενους και αποτελεσματικά στη δράση τους, στηρίζουμε μορφές κοινωνικής οικονομίας που υπερβαίνουν τη μισθωτή εργασία, προωθούμε αντιλήψεις που αποβλέπουν στη συνοχή της ομάδας των εργαζομένων και τη συμμετοχή τους στο παραγόμενο τελικό προϊόν. Απορρίπτουμε όμως κατηγορηματικά την υποταγή της ζωής στην παραγωγή και την εργασία, τη δημιουργία και συντήρηση θέσεων εργασίας με κάθε τίμημα, όπως και την περιθωριοποίηση όσων μένουν εκτός παραγωγικής διαδικασίας.

Συνθήκες εργασίας, εργασιακό περιβάλλον και ασφάλεια των εργαζομένων αποτελούν για μας προτεραιότητα.

Στα ζητήματα απορρύθμισης και ελαστικότητας απορρίπτουμε τόσο την υποχρεωτική προσαρμογή των εργαζομένων στις ανάγκες των επιχειρήσεων όσο και την ανελαστική προσκόλληση στα παραδοσιακά πρότυπα απασχόλησης, που αγνοούν τις ιδιαίτερες ανάγκες μεγάλων κοινωνικών ομάδων όπως των γυναικών και των νέων. Στηρίζουμε όμως τις μορφές ευελιξίας που ασκούνται με απόλυτα ατομική επιλογή κάθε εργαζομένου, κατοχυρώνουν πλήρη ασφαλιστική κάλυψη και διασφαλίζονται ως εργασιακό δικαίωμα με συνδικαλιστικές εγγυήσεις.

Οι διακρίσεις στην εργασία αποτελούν κεντρικό ζήτημα. Γυναίκες, μετανάστες, πρόσφυγες, φορείς του AIDS, άτομα με ειδικές ανάγκες, αντιμετωπίζουν προβλήματα τόσο σε σχέση με την αναζήτηση απασχόλησης όσο και σε σχέση με τους όρους εργασίας.

Η Ελλάδα είναι ίσως η μόνη ευρωπαϊκή χώρα, όπου η εργατική νομοθεσία παραβιάζεται σε τόσο μεγάλη έκταση. Η αποκατάσταση των εργασιακών δικαιωμάτων δεν απαιτεί μόνο συνδικαλιστικούς αγώνες και νομοθετικές παρεμβάσεις, αλλά και μια γενικότερη κουλτούρα «μηδενικής ανοχής» απέναντι στην αυθαιρεσία εντός και εκτός εργασιακών χώρων.

Σημαντικό μέρος από τις οικονομικές ανάγκες των εργαζομένων τείνει σήμερα να καλύπτεται με δανεισμό, που μάλιστα ενθαρρύνεται συστηματικά. Είμαστε αντίθετοι στην τάση αυτή, καθώς ενισχύει πρότυπα υπερκατανάλωσης, αποδυναμώνει συνδικαλιστικές διεκδικήσεις και οδηγεί σε πολύπλευρη εξάρτηση των πολιτών από τις τράπεζες.

Αρνούμαστε, τέλος, να στηρίξουμε τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας σε τομείς που πλήττουν ήδη την ποιότητα ζωής, το περιβάλλον, τα κοινωνικά δικαιώματα ή την υγεία των εργαζομένων (πχ λιγνιτωρυχεία, λιπάσματα, πολεμική βιομηχανία, δυνάμεις καταστολής κλπ). Υποστηρίζουμε προσπάθειες εξασφάλισης της απασχόλησης των ήδη εργαζομένων σε παρόμοιους τομείς σε άλλες κοινωνικά χρήσιμες δραστηριότητες.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ διεκδικούν:

- **Ελάχιστο Εισόδημα Αξιοπρεπούς Διαβίωσης** για όλους τους πολίτες: άνευ όρων παροχή από την Πολιτεία ενός εισοδήματος σε κάθε πολίτη το οποίο θα εξασφαλίζει μια αξιοπρεπή διαβίωση και το οποίο θα αντικαταστήσει το μεγαλύτερο μέρος των διάφορων κοινωνικών επιδομάτων.
- **Πράσινη Απασχόληση** μέσα από την ανάπτυξη σε μεγάλη κλίμακα δραστηριοτήτων έντασης εργασίας όπως η εξοικονόμηση ενέργειας και οι ανανεώσιμες πηγές, ο αγροτουρισμός και η βιολογική γεωργία, η επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση των απορριμμάτων, η κοινωνική οικονομία, η εφαρμογή συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης και ελέγχου, τα συλλογικά μέσα μεταφοράς ή η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- **Κίνητρα για διευκόλυνση της επιστροφής στην ύπαιθρο** (βλ σχετικές προτάσεις)
- **Πράσινη φορολογική μεταρρύθμιση** με μεταφορά φορολογικών βαρών από την

εργασία στο μοντέλο και το είδος της κατανάλωσης.

- **Υιοθέτηση του 35ωρου** κι ανακατανομή του χρόνου εργασίας σ' όλους
- **Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας** κυρίως μέσα από την ενίσχυση της μικρής κοινωνικής επιχειρηματικότητας – κοινωνικών επιχειρήσεων.
- **Προστασία και κατοχύρωση δικαιωμάτων όσων αντιμετωπίζουν ειδικότερα προβλήματα** σε σχέση με την αναζήτηση απασχόλησης (Γυναίκες, μετανάστες-πρόσφυγες, φορείς του AIDS, άτομα με ειδικές ανάγκες)

3.4 Βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση

Η πρόκληση του 21^{ου} αιώνα είναι η επίτευξη καλύτερης ποιότητας ζωής για όλους, με αποσύνδεση της *οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας* από την κατανάλωση πόρων και ενέργειας κι ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Κάτι τέτοιο απαιτεί αλλαγή του *σπάταλου και ρυπογόνου* μοντέλου παραγωγής και κατανάλωσης προς βιώσιμες κατευθύνσεις. Πριν από οτιδήποτε άλλο, θέτουμε ερωτήματα τι, πως, ποιος, γιατί και για ποιον παράγει και αναζητούμε άλλους τρόπους παραγωγής, κατανάλωσης και διανομής του εισοδήματος.

Αλλαγές στην παραγωγή με στόχο τη βιωσιμότητα

Οι παραγωγοί και διακινητές προϊόντων, πρέπει να αναλάβουν την ευθύνη για όλο τον κύκλο ζωής των προϊόντων τους, ώστε να εξασφαλίζεται ο περιορισμός της σπατάλης πρώτων υλών και ενέργειας, η υιοθέτηση καθαρών τεχνολογιών παραγωγής, η ελαχιστοποίηση των επικίνδυνων παραπροϊόντων, ο μέγιστος βαθμός ανάκτησης, ανακύκλωσης κι επαναχρησιμοποίησης προϊόντων ή πρώτων υλών.

Η χώρα μας, που δεν μπορεί να στηριχθεί σε χαμηλού κόστους παραγωγή, μπορεί να γίνει πόλος έλξης "πράσινων τεχνολογιών" και "πράσινων επενδύσεων", απαντώντας με σύγχρονο τρόπο τόσο στη φυγή παραδοσιακών βιομηχανιών προς πιο φτηνές χώρες όσο και στις αυξανόμενες απαιτήσεις για "πράσινα" προϊόντα και υπηρεσίες και τη δυναμική που έχουν στην παγκόσμια οικονομία τέτοιου είδους επενδύσεις και για την απασχόληση.

Υπεύθυνα μοντέλα ζωής με κριτική στάση απέναντι στην κατανάλωση ώστε να μην απειλείται η βιωσιμότητα

Βασικές αλλαγές στην κοινωνία επιτυγχάνονται όταν οι πολίτες συνειδητοποιούν τη δύναμη τους, αναπτύσσουν κριτική στάση απέναντι στην κατανάλωση και υιοθετούν υπεύθυνη από οικολογική και κοινωνική άποψη συμπεριφορά στην καθημερινότητά τους. Στη σύγχρονη καταναλωτική κοινωνία έχει ιδιαίτερη σημασία η υποστήριξη στάσεων που διαμορφώνουν ένα μη καταναλωτικό τρόπο ζωής.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ θεωρούν ότι:

- Τόσο μέσω της εκπαίδευσης όσο και μέσω της δημόσιας ενημέρωσης και της σήμανσης των προϊόντων και υπηρεσιών, ο πολίτης χρειάζεται να έχει όλες τις **πληροφορίες**, ώστε να μπορεί να επιλέξει με συνειδητό τρόπο τις υπηρεσίες και τα προϊόντα που θα ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένα περιβαλλοντικά και κοινωνικά κριτήρια.
- Το δημόσιο, ως ο μεγαλύτερος καταναλωτής προϊόντων και υπηρεσιών, χρειάζεται να υιοθετήσει άμεσα ένα σύστημα προμηθειών που σταδιακά θα εξασφαλίσει ότι μέχρι το 2012 το 30% των προϊόντων και υπηρεσιών που χρησιμοποιεί (περιλαμβανομένης της ενέργειας) να είναι **"πράσινες προμήθειες"**.
- Η συγκρότηση ενός **καταναλωτικού κινήματος** ελεύθερου από νομοθετικούς περιορισμούς και ανεξάρτητου από τις οικονομικές επιλογές του «νεοφιλελευθερισμού» με ποιοτική μεταστροφή του από τον αμυντικό χαρακτήρα του σε θέματα ελέγχου και ποιότητας προϊόντος στο διεκδικητικό χαρακτήρα να επιβάλει την άποψή του στην καταναλωτική επιλογή με τέτοιο τρόπο ώστε να στρέψει την παραγωγή και πώληση του προϊόντος στην κατεύθυνση της ποιότητας και την πραγματικής αντιστοιχίας κόστους και

τιμής, με προβλεπόμενο θεμιτό κέρδος.

3.5 Βιώσιμη αλιεία, οικολογική γεωργική-κτηνοτροφική παραγωγή. Στήριξη της υπαίθρου

Το σημερινό κυρίαρχο μοντέλο βιομηχανικής και εντατικής γεωργίας και κτηνοτροφίας δεν είναι βιώσιμο καθώς: Εξαντλεί φυσικούς πόρους, ρυπαίνει και επιβαρύνει το έδαφος, τον αέρα και το νερό, σπαταλά ενέργεια και υδάτινους πόρους, απειλεί είδη και την βιοποικιλότητα, επιβαρύνει την υγεία των καταναλωτών, απαξιώνει την μικρή παραγωγή και τις τοπικές κοινότητες, συνοδεύεται από απάνθρωπη μεταχείριση ζώων, υπονομεύει την παραγωγική ικανότητα αναπτυσσόμενων χωρών. Ειδικότερα για την Ελλάδα, είναι επιτακτική ανάγκη να στραφεί το σύνολο των πολιτικών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης σε κατευθύνσεις φιλικότερες προς το περιβάλλον.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ προτείνουν:

Γεωργία και κτηνοτροφία που συμβάλει στη βιωσιμότητα της υπαίθρου - Βιολογική Γεωργία

Οι βασικές αρχές της Βιολογικής Γεωργίας, όπως η βιολογική μέθοδος καλλιέργειας και εκτροφής ζώων, ο σεβασμός του περιβάλλοντος και η κοινωνική δικαιοσύνη, έχουν διαμορφωθεί από ένα διεθνές κίνημα τις τελευταίες δεκαετίες. Η Βιολογική Γεωργία είναι ένα παγκόσμιο πρότυπο αειφορικής παραγωγής, με σαφείς διατυπωμένους κανόνες, που αντιμετωπίζει μακροπρόθεσμα το παγκόσμιο επισιτιστικό πρόβλημα, τη διατήρηση και αύξηση της γονιμότητας του εδάφους, την προστασία του περιβάλλοντος, τη βιωσιμότητα της υπαίθρου, την προστασία και βελτίωση της υγείας των καταναλωτών και την παραγωγή προϊόντων υψηλής ποιότητας.

Η πίεση για τη διασφάλιση μιας «ανώτερης ποιότητας» και η δέσμευση για τη διαφάνεια όλων των διαδικασιών παραγωγής, ανάγκασε τη Βιολογική Γεωργία να αναδείξει μια νέα πορεία στην αγροτική-κτηνοτροφική παραγωγή. Τα επίκαιρα και καυτά θέματα είναι η κινητοποίηση για την απαγόρευση της εισόδου των Γενετικά Τροποποιημένων Οργανισμών ("μεταλλαγμένα") στη γεωργία και οι επιπτώσεις από την διεύρυνση της αγοράς ένεκα της αυξανόμενης ζήτησης. Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών απαιτείται να συνεχίσει η Βιολογική Γεωργία το δημιουργικό και πρωτοποριακό της χαρακτήρα.

Οι στρατηγικές για τη πολιτική των ΟΙΚΟΛΟΓΩΝ ΠΡΑΣΙΝΩΝ στη προώθηση της Βιολογικής Γεωργίας στοχεύουν:

- Στην επαναλειτουργία του **«Εθνικού Συμβουλίου για τη Βιολογική Γεωργία»**.
- Την εφαρμογή ενός **«Σχεδίου Δράσης για τη προώθηση της Βιολογικής Γεωργίας»**
- Το Σχέδιο Δράσης θα πρέπει να περιλαμβάνει μέτρα για τη καλύτερευση της παραγωγής και τις δομές του εμπορίου καθώς και τη δυνατότητα μιας εξειδικευμένης ενημέρωσης.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ προτείνουν:

- Δέσμευση και συγκεκριμένες δράσεις και κίνητρα για να φτάσουν οι βιολογικές καλλιέργειες σε ποσοστό 10% μέχρι το 2012.
- Νομοθετική αναγνώριση και επέκταση ιδιαίτερων λαϊκών αγορών αποκλειστικά από βιοκαλλιεργητές για βιολογικά προϊόντα στις πόλεις, με ανεξαρτησία από τις συμβατικές λαϊκές, και ουσιαστικό έλεγχο.
- Την οργάνωση της άμεσης επικοινωνίας των βιοπαραγωγών με τους καταναλωτές για ενημέρωση και τη δημιουργία ενός κλίματος εμπιστοσύνης, την υποστήριξη των πρωτοβουλιών των βιοκαλλιεργητών και των βιοκτηνοτρόφων καθώς και του εμπορίου. Ενίσχυση της παραγωγής και ανάπτυξης σχετικής τεχνογνωσίας.
- Συντονισμένα μέτρα προώθησης και (αυτο)οργάνωσης του χώρου της Βιολογικής

Γεωργίας, σωστή ενημέρωση των αγροτών και των καταναλωτών.

- Κατανάλωση προϊόντων βιολογικής καλλιέργειας στα νοσοκομεία, παιδικούς σταθμούς και σχολεία στο πλαίσιο μιας πολιτικής "πράσινων δημόσιων προμηθειών".
- Απλούστευση της διαδικασίας επιδότησης (να αρκεί το πιστοποιητικό του οργανισμού πιστοποίησης) και συνδυασμός της με κατάλληλη εκπαίδευση του/της αγρότη/τισσας. Πολιτικό διάλογο σε θέματα που συσχετίζονται με τη βιολογική παραγωγή όπως: Μεταποίηση των προϊόντων, Οικολογικό τουρισμό, κομποστοποίηση οργανικών υλικών (από δημοτικά απορρίμματα και υπολείμματα καλλιεργειών), εναλλακτική παραγωγή ενέργειας.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ προτείνουν, επίσης:

- Σταδιακή επιβολή ανταποδοτικού ειδικού φόρου στα λιπάσματα και τα φυτοφάρμακα, που θα χρηματοδοτεί μέτρα στήριξης της βιολογικής γεωργίας.
- Διάθεση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων μόνο μετά από συνταγογραφία και με ευθύνη γεωπόνων. Στις ζώνες γύρω από υδροτόπους, ποτάμια, λίμνες, πηγές και μέσα στις φυσικές προστατευόμενες περιοχές θα επιτρέπονται μόνο βιολογικές μέθοδοι καλλιέργειας (δηλαδή πλήρης απαγόρευση της χρήσης χημικών φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων).
- Κλιμακωτή χρέωση του νερού των αρδεύσεων, τουλάχιστον για τις ποσότητες πέρα από το ελάχιστο απαιτούμενο ανά στρέμμα σε συνδυασμό με μέτρα εξοικονόμησης νερού.

Για μια Αλιεία με μέλλον

- Ενίσχυση της βιώσιμης αλιείας με παράλληλη άμεση κατάργηση των συρόμενων εργαλείων βυθού, της χρήσης χημικών και εκρηκτικών και των διχτύων με μικρό άνοιγμα ματιών.
- Διασφάλιση πρόσθετων εισοδημάτων για τους παράκτιους ψαράδες (φύλαξη φυσικών θαλάσσιων περιοχών και θαλάσσιων πάρκων, περιβαλλοντικές ξεναγήσεις). Θέσπιση αυστηρών προδιαγραφών για τον έλεγχο των επιπέδων ρύπανσης και μόλυνσης ψαριών και οστρακοειδών, ουσιαστικός έλεγχος λειτουργίας μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας.
- Χρονική επέκταση της απαγόρευσης αλιείας λόγω ωοτοκίας ψαριών.

Για την Ενίσχυση της υπαίθρου και της μικρής παραγωγής

Οι συμμαχίες με τις περιβαλλοντικές ΜΚΟ, τις οργανώσεις καταναλωτών, την επιστημονική κοινότητα, τη Τοπική και Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και τους βιοπαραγωγούς μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη σχεδίων αειφορίας της υπαίθρου. Προτείνουμε:

- Κίνητρα για διασύνδεση της αγροτικής οικονομίας με άλλες παραγωγικές δραστηριότητες όπως η αγροτική μεταποίηση, ο αγροτουρισμός, ανεξάρτητα δίκτυα παραγωγής-διανομής-κατανάλωσης.
- Ενίσχυση για κάθε παιδί σε οικογένειες που μένουν σε χωριά μικρού πληθυσμού.
- Εξασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών απασχόλησης των εποχιακών εργατών γης και κυρίως των μεταναστών.
- Η βιολογική γεωργία μπορεί να είναι ένας χρήσιμος παράγοντας στη προστασία του αγροτικού περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων αλλά και στην οικολογική ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας, με τις αγορές βιολογικών προϊόντων, του οικολογικού τουρισμού και τη συμβολή της στη συγκράτηση του αγροτικού πληθυσμού στην ύπαιθρο.

Για την εφαρμογή μιας νέας πολιτικής σε θέματα επιδοτήσεων – Κοινής Αγροτικής Πολιτικής

Δραστική μείωση των επιδοτήσεων στο βαμβάκι και μεταφορά των πόρων για μετατροπή αντίστοιχων εκτάσεων σε ενεργειακές καλλιέργειες (για βιοκαύσιμα), που να απαιτούν, όμως, περιορισμένη κατανάλωση νερού και δεν προέρχονται από γενετικά τροποποιημένους σπόρους. Δημοσιοποίηση των ονομάτων παραληπτών επιδοτήσεων και των αντίστοιχων

ποσών. Θέσπιση ανώτατου ορίου ετήσιας κατά κεφαλήν επιδότησης (τάξη μεγέθους 40 χιλιάδες ευρώ). **Αποσύνδεση της επιδότησης των αγροτών από το επίπεδο παραγωγής.**

Αξιοποίηση της βιομάζας

Τεχνική και οικονομική βοήθεια για ενεργειακή αξιοποίηση ή κομποστοποίηση όλων των γεωργικών αποβλήτων μεγάλης κλίμακας (κτηνοτροφικές φάρμες, ελαιοτριβεία, εκκοκκιστήρια, εκχυμωτήρια)

3.6 Μεταλλαγμένα, ούτε στο ράφι ούτε στο χωράφι

Η Γενετική Μηχανική έρχεται να υποτάξει τον αγροτικό-κτηνοτροφικό τομέα στις επιδιώξεις των μεγάλων εταιριών βιοτεχνολογίας. Ενδεχόμενη επικράτησή της θα προκαλέσει πλήρη εξάρτηση των αγροτών-κτηνοτρόφων μέσω της δέσμευσης φυτών και ζώων ως πνευματική ιδιοκτησία μικρού αριθμού πολυεθνικών εταιριών. Αποτελεί επίσης ανυπολόγιστο ρίσκο για την κοινωνία, καθώς μας κάνει όλους πειραματόζωα σε ένα πείραμα χωρίς δυνατότητα τερματισμού.

Μεγάλο πρόβλημα δημιουργείται με τη πολιτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο ζήτημα της συνύπαρξης συμβατικών και βιολογικών καλλιεργειών με τους ΓΤΟ, γεγονός που θα πλήξει βαθιά την κοινωνία, το περιβάλλον και τη γεωργία και απειλεί τις αξίες του κινήματος της Βιολογικής Γεωργίας. Μόνο μία πολιτική και κοινωνική πίεση των ευρωπαίων αγροτών και καταναλωτών σε συνεργασία με άλλες κοινωνικές ομάδες θα ανατρέψει τις επιταγές των εταιριών της βιοτεχνολογίας.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ επιδιώκουν:

- Ανακήρυξη όλης της χώρας σε ζώνη ελεύθερη από καλλιέργειες μεταλλαγμένων. Στήριξη και αρμοδιότητες στις νομαρχίες, ώστε να είναι σε θέση να επιβάλλουν και στην πράξη τις απαγορεύσεις που έχουν ήδη αποφασίσει. Αυστηρές κυρώσεις στις εταιρίες που διακινούν επιμολυσμένο σπόρο. Αποκλεισμός τους από την αγορά σε περίπτωση υποτροπής.
- Επαναφορά του Ευρωπαϊκού Μορατόριουμ για την έγκριση νέων Γ.Τ.Ο. Ειδική νομοθεσία που θα επιβάλει τους αναγκαίους κανόνες εφαρμογής, θα κατοχυρώνει την πλήρη αστική ευθύνη των εταιριών παραγωγής και διακίνησης Γ.Τ.Ο. για κάθε περίπτωση βλαβών και θα επιβάλει την αυστηρότερη δυνατή σήμανση και τη δυνατότητα αναγνώρισής τους από τους καταναλωτές.
- Υποχρεωτικά ειδική πτέρυγα προϊόντων με Γ.Τ.Ο. σε όλα τα καταστήματα πώλησής τους ώστε να γνωρίζουν οι καταναλωτές τι ψωνίζουν.

3.7 Εναλλακτικό μοντέλο τουρισμού

Θέλουμε μια οικονομία που να μην εξαρτάται αποκλειστικά από τον τουρισμό. Η τουριστική - ξενοδοχειακή ανάπτυξη πρέπει να είναι ήπια, εναρμονισμένη με την ελληνική φύση και τις οικολογικές αντοχές κάθε περιοχής.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ είμαστε αντίθετοι:

- σε ένα **ισοπεδωτικό τουριστικό μοντέλο** που βασίζεται σε μεγάλα, γιγαντιαία σχέδια (π.χ. γκολφ, τεράστια συγκροτήματα κα), που συχνά στηρίζονται σε μεγάλες επιδοτήσεις από τον αναπτυξιακό νόμο, υπονομεύουν φυσικούς πόρους, προϋποθέτουν τον αποχαρακτηρισμό εκτάσεων και δεν συνδέονται με την τοπική βιώσιμη παραγωγή κι ανάπτυξη,
- σε **σχέδια οικοπεδοποίησης των δασών και των δασικών εκτάσεων**, των βραχονησίδων, του αιγιαλού και της παραλίας στη λογική της "τουριστικής ή άλλης ανάπτυξης",

- σε κάθε **προσπάθεια προσαρμογής των ειδικών χωροταξικών σχεδίων και του θεσμικού πλαισίου για τον τουρισμό και την παράκτια ζώνη στις ανάγκες επενδυτικών σχεδίων** και στη μετατροπή ολόκληρων τμημάτων της ελληνικής υπαίθρου και των νησιών σε παραθεριστικά συγκροτήματα, με δόμηση που αλλοιώνει το φυσικό περιβάλλον, αλλά και μετατρέπουν τον τουρισμό από ευκαιρία βιώσιμης ανάπτυξης της περιφέρειας σε μάστιγα.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ προτείνουν μια σειρά αλλαγών για τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη:

- **Προσδιορισμός σε κάθε περιοχή της οικολογικής αντοχής ή της φέρουσας ικανότητας** (αντοχές δεδομένου φυσικού και ανθρωπογενούς οικοσυστήματος, διαθέσιμοι φυσικοί πόροι, συστήματα διαχείρισης, ανθρωπίνους πόροι, υποδομές αντιμετώπισης προβλημάτων που προκύπτουν, όπως διαχείρισης αποβλήτων, υπάρχουσα παραγωγική κατάσταση, σχέση δομημένου αδόμητου χώρου, υπάρχοντα σχέδια πολεοδομικά - χωροταξικά κα)
- **Έμφαση του τουριστικού μοντέλου σε μορφές που συμβάλλουν στην γενικότερη βιωσιμότητα μιας περιοχής**, είναι συμβατές με την κλίμακα της περιοχής και δεν ανατρέπουν μια βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και την πολύπλευρη ανάπτυξη του ανθρώπινου και κοινωνικού κεφαλαίου (π.χ. αγροτουρισμός και οικοτουρισμός). Σύνδεση του τουρισμού με τις υπόλοιπες οικονομικές δραστηριότητες κάθε περιοχής, ώστε να συμβάλλει στην ενίσχυση της ζήτησης για τοπικά προϊόντα.
- **Ενσωμάτωση των αρχών της αειφορίας** στη στρατηγική και τις πρακτικές της ανάπτυξης του τουριστικού τομέα σε όλες τις μορφές του, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και για την προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος ως πολύτιμου και κατά συνέπεια διατηρήσιμου τουριστικού πόρου.
- **Διαφάνεια και συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών στη λήψη αποφάσεων που αφορούν μεγάλου μεγέθους τουριστικές εγκαταστάσεις**. Οι μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων για την ίδρυση ή επέκταση μεγάλων τουριστικών εγκαταστάσεων, πρέπει να περιλαμβάνουν και την προοπτική της μη ίδρυσης ή επέκτασης, εφόσον οι επιδράσεις μπορεί να είναι σημαντικές λόγω μεγέθους ή περιορισμών ή ανταγωνιστικής χρήσης των φυσικών πόρων σε μια περιοχή.
- **Τα προγράμματα "τουριστικής κατοικίας" να στραφούν κυρίως στην αναβίωση εγκαταλειμμένων παραδοσιακών οικισμών**, σε συνδυασμό με την υπόλοιπη τοπική οικονομία.
- Ιδιαίτερη φροντίδα για το δομημένο ιστορικό περιβάλλον, θα βοηθούσε στην **προστασία γνώριμων αισθητικών, λειτουργικών και τεχνολογικών χαρακτηριστικών του παρελθόντος**, την αξιολόγηση της ταυτότητας των πολιτών και την γνωριμία της ιστορίας.

Σε ότι αφορά την πολιτική οικονομικών κινήτρων στον τουριστικό τομέα, προτείνουμε:

- **Να υπάρχουν επιχορηγήσεις σε επενδύσεις μόνο σε μη κορεσμένες περιοχές** καθώς και για εκσυγχρονισμό εγκαταστάσεων **με φιλικές προς το περιβάλλον τεχνικές και μεθόδους**, στήριξη μικρών και μεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων για την προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού κ.λ.π.
- **Ευαισθητοποίηση** του κοινού και του προσωπικού και στελεχών του τουριστικού τομέα, ενημέρωση και επιμόρφωση σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και ήπιων μορφών τουρισμού.
- Επιβολή αυστηρού θεσμικού πλαισίου για την ανέγερση τουριστικών εγκαταστάσεων, με την απαίτηση εκπόνησης μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και την τήρηση περιβαλλοντικών όρων.
 - Προώθηση και προβολή ήπιων μορφών τουρισμού (ορεινού, οικολογικού, πολιτιστικού, αγροτικού) σε ορεινές διαδρομές, μονοπάτια και καταφύγια, αποκατάσταση και ανάδειξη παραδοσιακών οικισμών και διατηρητέων κτιρίων, έργα ανάδειξης κάστρων, προβολή πολιτιστικής κληρονομιάς και φυσικών τοπίων κ.λ.π.
 - Συντονισμός δράσεων κυβερνητικών φορέων και μη κυβερνητικών οργανώσεων για την προώθηση του οικολογικού τουρισμού.

- Για τις περιοχές αυξημένης οικολογικής προστασίας, υγροβιότοπους, θαλάσσια πάρκα, Εθνικού δρυμούς παραποτάμιες περιοχές, περιοχές NATURA χρειάζονται ειδικά επεξεργασμένα σχέδια και τήρηση κανόνων για τις μορφές τουρισμού και γενικά δραστηριοτήτων που δεν ξεπερνούν τις οικολογικές αντοχές τους και είναι συμβατές με τα μέτρα προστασίας.

3.8 Ανάπτυξη των κοινωνικών επιχειρήσεων και του τρίτου τομέα της οικονομίας, πέρα από το κράτος και την οικονομία του κέρδους

Η αποτυχία του συγκεντρωτικού κράτους αλλά και η ανεξέλεγκτη ανάπτυξη της αγοράς οδήγησαν σε αναζήτηση ενός τρίτου δρόμου οικονομικών σχέσεων που διατηρούν την πρωτοβουλία και την αυτενέργεια στο επίπεδο της οικονομίας αλλά ταυτόχρονα ικανοποιούν κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους: κοινωνικές επιχειρήσεις, συνεταιρισμοί παραγωγών-καταναλωτών, μη-κερδοσκοπικές μη κυβερνητικές οργανώσεις, μικρομεσαίες τοπικές επενδυτικές πρωτοβουλίες αξιοποίησης τοπικών ποιοτικών και οικολογικών προϊόντων, ομάδες έμπρακτης αλληλεγγύης και βοήθειας προς αδύναμες κοινωνικές ομάδες και στρώματα.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ ενθαρρύνουμε και θα υποστηρίξουμε ενεργά την ανάπτυξη και στήριξη (νομοθετική, οικονομική-χρηματοδοτική, φορολογική) του «τρίτου τομέα» της οικονομίας, της κοινωνικής οικονομίας με:

- *Διαμόρφωση κατάλληλου νομικού πλαισίου.*
- *Ανάπτυξη κατάλληλων χρηματοδοτικών εργαλείων*
- *Προσαρμογή των πολιτικών και προγραμμάτων απασχόλησης στην κατεύθυνση της ενίσχυσης της εργασίας και της δημιουργίας κοινωνικών εταιριών.*

4 Φυσικός και πολιτιστικός πλούτος, η υλική βάση για τη μακροχρόνια ευημερία

Η Ελλάδα συνεχίζει να κινείται αντίθετα με κάθε έννοια αειφορίας. Από τη μία ασφυκτικές πόλεις, έντονη δόμηση της παράκτιας ζώνης και πολλών νησιών, άναρχη ανάπτυξη, επιπτώσεις της χημικής γεωργίας και του μαζικού τουρισμού, κρίση των αποβλήτων, σπατάλη ενέργειας και φυσικών πόρων, καταστροφή οικοσυστημάτων. Από την άλλη, το 65% του ελληνικού χώρου (ορεινές και «μειονεκτικές» περιοχές) απογυμνώνεται από συμβατές οικονομικές δραστηριότητες και ενεργό πληθυσμό, χωρίς να αξιοποιείται με βιώσιμο τρόπο ο σημαντικός φυσικός και πολιτισμικός πλούτος που υπάρχει.

Το ανθρωπογενές περιβάλλον είναι εξίσου σημαντικό με το φυσικό. Το αστικό περιβάλλον, οι πόλεις, έχουν ιστορικά συνδεθεί με τις ίδιες τις έννοιες του πολίτη και της δημοκρατίας, καθώς και με την πολιτιστική και οικονομική ακτινοβολία μιας χώρας. Στη χώρα μας, πάντως, οι πόλεις αποτελούν κλασικό παράδειγμα σύγκρουσης μεταξύ της ανάγκης για ποιότητα ζωής και της κοντόφθαλμης διευκόλυνσης μικρών και μεγάλων συμφερόντων.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ:

- Υποστηρίζουμε την ανάδειξη μίας **νέας κατηγορίας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των πολιτών**, που συνδέονται με το περιβάλλον και ιδιαίτερα με δημόσια αγαθά όπως το νερό, ο αέρας και το έδαφος.
- Υποστηρίζουμε την ανάδειξη και διάδοση των **πολιτιστικών αξιών της ελληνικής φύσης**, που πρέπει να διατηρηθεί και για τις μέλλουσες γενιές.
- Αγωνιζόμαστε για τη διαμόρφωση και εφαρμογή μίας **σύγχρονης και αποτελεσματικής νομοθεσίας** για το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.
- Επιδιώκουμε αναγνώριση και ενίσχυση του ρόλου των **περιβαλλοντικών οργανώσεων**, με όρους διαφάνειας και διαφύλαξης της ανεξαρτησίας τους.

Η σημαντική υστέρηση στην προώθηση ολοκληρωμένων πολιτικών ακόμα και σε θέματα που επηρεάζουν άμεσα την ζωή και την υγεία των πολιτών αλλά και συμβάλλουν στην απώλεια ευκαιριών για απασχόληση και το οικονομικές δραστηριότητες που είναι στην κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης εκφράζεται και με την κυριαρχία των Δημοσίων Έργων στο Υπουργείο όπου θα έπρεπε να παίζει το ρόλο του Υπουργείου Περιβάλλοντος. Ο Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ επιδιώκει κυρίως να εξυπηρετεί και να προωθεί τις κατασκευές και τα έργα, λαμβάνοντας αποφάσεις που θα ήταν αντίθετες με το ρόλο του ως Υπουργού Περιβάλλοντος και Χωροταξίας ή αδρανώντας στην επίλυση σοβαρών περιβαλλοντικών θεμάτων. Απουσιάζει πολύ περισσότερο μια συγκροτημένη πολιτική για το περιβάλλον και την αειφορία που θα διαμορφώσει το πλαίσιο και τις κατευθύνσεις στις οποίες θα έπρεπε να προσαρμοστούν οι άλλες επιμέρους πολιτικές (αγροτική, αναπτυξιακή, τουριστική, εμπορική, ενεργειακή κα).

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ θεωρούν ότι πλέον είναι απαίτηση των καιρών να δημιουργηθεί ένα ισχυρό **Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας, Φυσικών Πόρων και Αειφορίας** με σημαντικές αρμοδιότητες και πολλαπλάσιους πόρους, το οποίο θα έχει καθοριστικό ρόλο στο σχεδιασμό των συνολικών κατευθύνσεων του μοντέλου ανάπτυξης της χώρας, στην εφαρμογή και υλοποίηση των πολιτικών για το περιβάλλον και τη διαχείριση του φυσικού κεφαλαίου της χώρας σε μακροχρόνια βάση.

4.1 Δάση: πλήρης προστασία του συλλογικού αγαθού

Η Ελλάδα αποτελεί μοναδική περίπτωση ευρωπαϊκής χώρας που επιχειρεί να αναθεωρήσει τις διατάξεις για το περιβάλλον στο Σύνταγμά της, όχι για να επεκτείνει την προστασία του αλλά για να τη συρρικνώσει. Οι τροποποιήσεις των **άρθρων 24 και 117** προωθούν τον περιορισμό των αποδεικτικών στοιχείων για το δασικό χαρακτήρα μιας έκτασης και τη δυνατότητα του «χωροταξικού σχεδιασμού» να οικοπεδοποιεί ελεύθερα δασικές εκτάσεις με στόχο την ιδιωτικοποίηση της δημόσιας γης και της, κατ' επέκταση οικονομικής της εκμετάλλευσης πέρα από το δημόσιο κοινωνικό χαρακτήρα της.

Η απώλεια της συνταγματικής προστασίας σύμφωνα με τους ειδικούς, αφορά συνολικά 35-40 εκατ. στρέμματα δασικών εκτάσεων, περίπου το ένα τέταρτο της χώρας. Πρόκειται ίσως για το μεγαλύτερο ρουσφέτι στην πολιτική μας ιστορία, που επιχειρεί να θέσει το ίδιο το Σύνταγμα της χώρας στην υπηρεσία επικίνδυνων συμφερόντων:

- **Καταπατητών** που θα επιβραβευθούν, εφόσον είχαν την «πρόνοια» να σβήσουν έγκαιρα τα σχετικά ίχνη με εμπρησμούς ή αποψίλωση.
- **Οικοδομικών συνεταιρισμών** που την εποχή κυρίως της δικτατορίας είχαν αγοράσει φθηνή δασική γη για οικοπεδοποίηση αλλά τους σταμάτησε η μεταπολίτευση και το Σύνταγμα του 1975.
- Εταιριών από το λόμπυ της «**τουριστικής κατοικίας**», που διακηρύσσουν τη φιλοδοξία για 1 εκατ. πολυτελείς κατοικίες σε ιδιωτικούς οικισμούς στα ελκυστικότερα σημεία της χώρας .

ΟΙ ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ υποστηρίζουν με κάθε τρόπο ότι:

- ✓ Η συνταγματική προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων ΕΙΝΑΙ ΑΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΗ.
- ✓ Η καταπάτηση μιας δασικής έκτασης είναι παραβίαση ζωτικού κοινωνικού αγαθού στο οποίο μάλιστα έχουν δικαίωμα και οι επόμενες γενιές.

ΟΙ ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ απαιτούν:

- ✓ Να μην αναθεωρηθεί το άρθρο 24 του Συντάγματος. Αξιώνουμε απόλυτη και αποτελεσματική προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων από καταπατήσεις και αλλαγές χρήσεων, όπως επιτάσσει το Σύνταγμα, και απαιτούμε να δοθεί άμεση προτεραιότητα στην κατάρτιση του δασολογίου. Είμαστε αντίθετοι στην κατάργηση του τεκμηρίου κυριότητας του δημοσίου. Η ολοκλήρωση του δασολογίου ανά επαρχία ή νομό, ζητάμε να αποτελέσει προϋπόθεση για την πρόοδο του κτηματολογίου στις αντίστοιχες εκτός σχεδίου εκτάσεις.
- ✓ Κατάργηση των αντισυνταγματικών διατάξεων που επιχειρούν να περιορίσουν την έννοια της δασικής γης και να αποτελέσουν εργαλεία αποχαρκτηρισμών
- ✓ Προστασία του δασικού πλούτου της χώρας, με ολοκληρωμένες πολιτικές διαχείρισης και πυροπροστασίας, σύμφωνες με τις αρχές της βιωσιμότητας. Υποστηρίζουμε προγράμματα αξιόπιστης οικολογικής σήμανσης για δασικά προϊόντα όπως η ξυλεία και διατήρηση / ανάπτυξη επαγγελματών που συμβάλλουν στην αειφορική διαχείριση των δασών.

4.2 Αειφορική διαχείριση των υδατικών πόρων, σε ένα μέλλον με περισσότερη ξηρασία

Οι κλιματικές αλλαγές και η αλλαγή του κύκλου των βροχοπτώσεων με παράλληλη αύξηση της ζήτησης για περισσότερο καθαρό νερό καθιστά το νερό είδος σε ανεπάρκεια. Η αντίληψη πως το νερό είναι μόνο ένας διαθέσιμος παραγωγικός πόρος απειλεί την ύπαρξη της ζωής όπως τη γνωρίζουμε σήμερα.

Οι πόλεις αλλά και η γεωργία και η βιομηχανία μπορούν να βελτιώσουν τους τρόπους διαχείρισης του νερού με δεδομένο ότι το νερό είναι αγαθό σε ανεπάρκεια και η αλλαγή του κλίματος επηρεάζει σημαντικά την προμήθεια νερού. **Αντί να αναζητείται όλο και περισσότερο νερό από όλο και πιο μακριά, το νερό πρέπει να εξασφαλίζεται από τη βιώσιμη διαχείρισή του τοπικά.** Το νερό πρέπει να διαχειρίζεται με έναν ολοκληρωμένο τρόπο ως μέρος του αστικού και φυσικού οικοσυστήματος, βελτιώνοντας την αποδοτικότητα και κλείνοντας 'βρόγχους', με την επαναχρησιμοποίηση/ ανακύκλωση των επεξεργασμένων λυμάτων και του νερού "δεύτερης" ποιότητας. Αυτό απαιτεί ολοκληρωμένες παρεμβάσεις: προστασία των πηγών από ρυπάνσεις, μακροχρόνια διαχείριση των υδάτινων αποθεμάτων, έμφαση στην μείωση της σπατάλης του νερού και τη διαχείριση της ζήτησης, πολιτικές προστασίας του κλίματος για περιορισμό φαινομένων ξηρασίας και ερημοποίησης, επανασχεδιασμός των δικτύων αποχέτευσης και των εγκαταστάσεων επεξεργασίας των λυμάτων με στόχο να ανακυκλώνονται τα επεξεργασμένα απόβλητα ύδατα καθώς και αξιοποίηση του νερού της βροχής.

Στο σχεδιασμό και την αξιοποίηση του εδάφους των πόλεων πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η σημασία του νερού για την αισθητική, ο κίνδυνος για πλημμύρες και να προσφέρονται ευκαιρίες για τη βελτίωση της διαχείρισης του νερού. Για παράδειγμα, η διατήρηση ανοιχτών χώρων ή η χρησιμοποίηση διαπερατών στο νερό υλικών στις κατασκευές επιτρέπει την

ανατροφοδότηση του υδροφόρου ορίζοντα και μειώνει τον κίνδυνο για πλημμύρες και υπερχειλίση. Οι πόλεις πρέπει να εντατικοποιήσουν τις προσπάθειες για την επεξεργασία των υγρών αποβλήτων πριν από την αποβολή τους στα ποτάμια και στις θάλασσες. Είναι απαραίτητη η θέσπιση κατάλληλων νόμων καθώς και η απόλυτη και με σεβασμό εφαρμογή της νομοθεσίας. Η εκπαίδευση των ανθρώπων σχετικά με τη σημασία του νερού και του περιβάλλοντος είναι απαραίτητη προϋπόθεση. Ο τρόπος της ζωής μας θα πρέπει να αντανakλά την ανάγκη για μείωση του ποσοστού νερού που χρησιμοποιείται ή αποβάλλεται.

ΟΙ ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ προτείνουν ως γενικές κατευθύνσεις της πολιτικής για τους υδατικούς πόρους:

- Ολοκληρωμένη διαχείριση των υδατικών πόρων, με **πολιτικές σε επίπεδο υδρολογικής λεκάνης**, όπως προβλέπουν οι κατευθύνσεις και το χρονοδιάγραμμα της Οδηγίας Πλαίσιο για τα νερά (60/2000/ΕΚ).
- Ενεργοποίηση **εθνικών και περιφερειακών θεσμών και οργάνων** που αφορούν την πολιτική για τα νερά σε επίπεδο υδρολογικής λεκάνης προκειμένου όλα τα εσωτερικά και παράκτια ύδατα της χώρας να βρίσκονται σε καλή οικολογική κατάσταση μέχρι το αργότερο το 2015.
- **Πρόσβαση των πολιτών στην πληροφορία** που σχετίζεται με τα νερά και ενεργοποίηση της διαβούλευσης πολιτών και αρχών σε θέματα διαχείρισης νερών μέσα από "φόρουμ διαλόγου για το νερό" σε επίπεδο υδρολογικής λεκάνης.
- **Προτεραιότητα στη διάσωση υγροτόπων**, λιμνών και υπόγειων υδάτων που απειλούνται με αποξήρανση, εξάντληση ή ρύπανση
- Έμφαση σε **πολιτικές εξοικονόμησης στις γεωργικές αρδεύσεις και την ύδρευση οικισμών** με παράλληλη ευαισθητοποίηση των πολιτών
- **Απόλυτος αποκλεισμός της εκτροπής υδατικών πόρων** προς άλλες υδρολογικές λεκάνες (π.χ. εκτροπή Αχελώου). Πολιτικές για τη μείωση της ζήτησης (κατανάλωσης) νερού, πριν από οποιοδήποτε σχέδιο αύξησης της παροχής νερού.
- Συνδυασμός των βιολογικών καθαρισμών με **δεύτερες χρήσεις για το καθαρισμένο νερό** (ανακύκλωση νερού).
- Αναβίωση παραδοσιακών και υιοθέτηση σύγχρονων πρακτικών **αξιοποίησης του βρόχινου νερού. Δημιουργία διπλών δικτύων μέσα στις πόλεις**: ένα δίκτυο για πόσιμο νερό και ένα για νερό δευτέρων χρήσεων.

Θεωρούμε το νερό **δημόσιο αγαθό** και είμαστε αντίθετοι στην ιδιωτικοποίηση υδατικών πόρων, στηρίζουμε, όμως, τη διαμόρφωση της τιμής του με τρόπους που παρέχουν κίνητρα εξοικονόμησης. Αντίστοιχες πολιτικές προωθούμε και για το νερό των αρδεύσεων.

Επιδιώκουμε:

- ✓ Ανάπτυξη πολιτικών ώστε να αυξηθεί η πρόσβαση σε καλής ποιότητας πόσιμο νερό για όλους μέχρι το 2015.
- ✓ Για πόλεις με κατανάλωση πόσιμου νερού μεγαλύτερη από 100 λίτρα κατά κεφαλήν την ημέρα, υιοθεσία κι εφαρμογή πολιτικών μείωσης της κατανάλωσης κατά 10% έως το 2015 μέσα από προγράμματα ευαισθητοποίησης, υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών και συσκευών στα δημόσια κτίρια και επιδότηση προς το κοινό, αξιοποίηση μη πόσιμων νερών για αντίστοιχες χρήσεις.
- ✓ Προστασία της οικολογικής ακεραιότητας των πηγών πόσιμου νερού της πόλης (π.χ. υδροφόρα στρώματα, ποτάμια, λίμνες, υγρότοποι και συνδεδεμένα οικοσυστήματα)

4.3 Προστασία του πλούτου της θάλασσας και των ακτών

Η έντονη και ανεξέλεγκτη αστικοποίηση της παράκτιας ζώνης, η ρύπανση της με αστικά και βιομηχανικά απόβλητα, η υπεραλίευση και η συνεχιζόμενη ρύπανση των θαλασσών,

υποβαθμίζουν τη θαλάσσια βιοποικιλότητα και θέτουν σε κίνδυνο την επιβίωση των νησιωτικών κοινοτήτων. Η διατήρηση υγιών θαλάσσιων οικοσυστημάτων και η διατήρηση του πλούτου των ακτών είναι κρίσιμοι παράγοντες για τη βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας μας συνολικά, και όχι μόνο των νησιωτικών και παράκτιων περιοχών.

Υποστηρίζουμε την προώθηση μιας συνεκτικής, ενιαίας πολιτικής για τη διαχείριση, προστασία και βιώσιμη διαχείριση του θαλάσσιου πλούτου και της παράκτιας ζώνης, με κύριους άξονες:

- ✓ Την αντιστροφή της μείωσης της θαλάσσιας βιοποικιλότητας μέχρι το 2010, μέσα από την προστασία και διατήρηση των φυσικών θαλάσσιων περιοχών που είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τη βιοποικιλότητα και τον φυσικό επανεμπλουτισμό των θαλάσσιων περιοχών, σε συνεργασία με τους τοπικούς φορείς, τους ψαράδες, ΜΚΟ και ερευνητικά κέντρα.
- ✓ Την προσαρμογή κάθε προγραμματιζόμενης παρέμβασης στη θαλάσσια και παράκτια ζώνη στα όρια που θέτουν οι οικολογικές αντοχές των συστημάτων
- ✓ Την κατάργηση (το αργότερο μέχρι το 2010) της άμεσης ή έμμεσης απόρριψης στην θάλασσα επικίνδυνων χημικών, ανεπεξέργαστων λυμάτων και κάθε είδους αποβλήτων.
- ✓ Την ολοκλήρωση μέχρι το 2010 και σωστή λειτουργία κατάλληλων μονάδων επεξεργασίας λυμάτων σε όλους τους οικισμούς με πληθυσμό πάνω από 1000 κατοίκους, με προώθηση και φυσικών συστημάτων επεξεργασίας.
- ✓ Τον έλεγχο όλων των πλοίων που ελλιμενίζονται ή διέρχονται από τα νερά μας.
- ✓ Δημιουργία καταλόγου σκαφών τα οποία δεν ανταποκρίνονται πλέον στις ευρωπαϊκές προδιαγραφές στα οποία θα απαγορεύεται ο ελλιμενισμός και η διέλευση από τα νερά μας.
- ✓ Προώθηση ολοκληρωμένης πολιτικής και προδιαγραφών για τις μηχανές και τα καύσιμα των σκαφών, ιδιαίτερα των επιβατηγών, με στόχο τον περιορισμό της αέριας και κάθε άλλης μορφής ρύπανσης που προκαλείται από τα σκάφη, ιδιαίτερα σε λιμάνια και νησιωτικές περιοχές, προωθώντας την ανάπτυξη «καθαρών σκαφών».
- ✓ Εφαρμογή των κανονισμών για τη λειτουργία υποδομών παραλαβής αποβλήτων από τα μεγαλύτερα και μικρότερα σκάφη σε όλα τα λιμάνια και μαρίνες της χώρας καθώς και πλωτές μονάδες παραλαβής πετρελαιοειδών σε σημαντικά περάσματα εμπορικών σκαφών.
- ✓ Υιοθέτηση Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Ελέγχου από τα σημαντικά λιμάνια της χώρας
- ✓ Καταπολέμηση της χρησιμοποίησης «σκλάβων της θάλασσας» ως πληρωμάτων.
- ✓ Υποστήριξη από την ΕΕ διεθνούς πρωτοβουλίας για τον έλεγχο από τον Διεθνή Οργανισμό Ναυτιλίας των κρατών που αντιπροσωπεύουν και χορηγούν "σημείες ευκαιρίας" χωρίς απαίτηση τήρησης κανόνων και προδιαγραφών ασφάλειας των θαλάσσιων μεταφορών, καθώς και των νηογνώμωνων.
- ✓ Υιοθέτηση από κοινού με τις άλλες χώρες της ΕΕ φόρου ανάλογου με τον τόνο που διαχειρίζονται οι ναυτιλιακές εταιρίες, και όχι ανάλογα με τα κέρδη που εμφανίζουν, ώστε να βελτιωθούν οι προδιαγραφές ασφάλειας, να περιοριστεί η μετακίνηση προς σημείες ευκαιρίας και να ενισχυθούν οι ευρωπαϊκοί νηογνώμονες, συμπεριλαμβανομένου και του ελληνικού.
- ✓ Καθιέρωση συγκεκριμένων διαδρομών για τα δεξαμενόπλοια και ανάπτυξη του συστήματος διαχείρισης της κίνησης των πλοίων, ούτως ώστε να μην διέρχονται από οικολογικά και οικονομικά ευαίσθητες περιοχές.

4.4 Βιοποικιλότητα: κάτι άγριο και για αύριο

Η ύπαρξη υγιών οικοσυστημάτων είναι θεμελιώδης προϋπόθεση, τόσο για τη ζωή στον πλανήτη όσο και για την ποιότητα ζωής του ανθρώπου. Λαμβάνοντας υπόψη τους ταχείς

ρυθμούς αποψίλωσης των δασών, της υποβάθμισης των υγροτόπων και της εξαφάνισης ειδών της χλωρίδας και της πανίδας, γίνεται προφανής η σημασία της δημιουργίας και σωστής λειτουργίας ενός **δικτύου προστατευόμενων φυσικών περιοχών**. Πρώτιστος στόχος αυτού του συστήματος είναι η διατήρηση του βιολογικού πλούτου της χώρας και η προώθηση προτύπων αρμονικής συνύπαρξης του ανθρώπου με το φυσικό περιβάλλον. Επειδή όμως ο βιολογικός πλούτος δεν γνωρίζει σύνορα και δεν περιορίζεται στις προστατευόμενες περιοχές, προωθούμε πρότυπα αγροτικής (και όχι μόνο) οικονομίας που σέβονται τις ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής. Ο συνεχής και αδιάλειπτος κίνδυνος ρύπανσης και υπερεκμετάλλευσης του φυσικού περιβάλλοντος από βιομηχανικές ή άλλες χρήσεις είναι άλλη μια σοβαρή απειλή, στην αντιμετώπιση της οποίας θέλουμε να συμβάλουμε.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ θεωρούμε έτσι αναγκαία τη διαμόρφωση σειράς ολοκληρωμένων πολιτικών για:

1. Ανάπτυξη και εφαρμογή **ολοκληρωμένων διαχειριστικών σχεδίων των περιοχών προστασίας της βιοποικιλότητας** της χώρας (Εθνικών Δρυμών, περιοχών δικτύου Natura 2000, Ramsar κ.α.).

- ✓ Ένταξη των προστατευόμενων περιοχών σε ένα ολοκληρωμένο χωροταξικό σχεδιασμό για όλη τη χώρα, θεσμοθετημένο και δεσμευτικό στην εφαρμογή του.
- ✓ Συντονισμένη διαχείριση, με άμεση ολοκλήρωση των οριοθετήσεων και του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου, με συμπλήρωση των ΔΣ των φορέων διαχείρισης, επαρκή φύλαξη και χρηματοδοτικό καθεστώς που δεν θα οδηγήει στην παραμέληση των διαχειριστικών και επιστημονικών λειτουργιών.
- ✓ Ανάπτυξη οικονομικών και άλλων δραστηριοτήτων που θα είναι συμβατές με την προστασία του περιβάλλοντος και θα δώσουν ζωή στις κοινωνίες που ζουν σε προστατευόμενες περιοχές. Εναρμόνιση των πολιτικών για τομείς όπως η γεωργία, η κτηνοτροφία, ο τουρισμός ή οι μεταφορές, με τις απαιτήσεις για την προστασία του περιβάλλοντος.
- ✓ Προτεραιότητα στην προστασία των τοπικών ποικιλιών σπόρων, φυτών και ζώων στο φυσικό τους περιβάλλον. Πολιτικές περιορισμού των συνειδητών ή αθέλητων εισαγωγών από ξενικά είδη χλωρίδας και πανίδας, που υποβαθμίζουν την τοπική βιοποικιλότητα.
- ✓ Πολιτικές διάσωσης των απειλούμενων ειδών, με προτεραιότητα στην προστασία των οικοτόπων τους και στη συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες των αντίστοιχων περιοχών. Μέτρα ουσιαστικής απαγόρευσης του εμπορίου άγριας πανίδας.
- ✓ Παράλληλη προώθηση «πράσινων ζωνών» που θέτουν το παράδειγμα με γεωργία αποκλειστικά βιολογική, απόλυτη απαγόρευση κυνηγιού, ενέργεια από ήπιες πηγές, βιώσιμες μεταφορές και ενθάρρυνση οικολογικών μορφών τουρισμού. Οι ζώνες αυτές σχεδιάζονται συμπληρωματικά με προστατευόμενες περιοχές, και λειτουργούν και ως κίνητρο παραμονής των αγροτικών πληθυσμών στην ύπαιθρο.

2. Ολοκληρωμένες πολιτικές για τον κατά το δυνατόν περιορισμό των επιπτώσεων από το **κυνήγι**, που πάντως στη σημερινή του μορφή προκαλεί σοβαρή όχληση στο περιβάλλον. Πιστεύουμε ότι η θανάτωση ζώων είναι ανεπίτρεπτο να θεωρείται αποδεκτή ψυχαγωγία ή άθληση. Στο πλαίσιο αυτό, στηρίζουμε τις επαφές Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων με τις αρχές, ευρωβουλευτές, βουλευτές, υπουργεία, κλπ για θέματα όπως η αντιμετώπιση της λαθροθηρίας ή η ενημέρωση των κυνηγών για ευαίσθητα οικοσυστήματα και απειλούμενα είδη.

Συνολικότερη προστασία των ζώων από τις διάφορες μορφές βίας εναντίον τους. Αναγνώριση ότι πρόκειται για όντα με εγγενή αξία, που αισθάνονται και χρειάζονται προστασία. Κατάργηση δραστηριοτήτων αναψυχής που εμπεριέχουν βασανισμό ζώων, όπως οι κυνομαχίες, το τσίρκο με ζώα ή οι ζωολογικοί κήποι καθώς και δραστηριοτήτων που έχουν σχέση με την παραγωγή γούνας. Αυστηρός έλεγχος και νομοθετικές ρυθμίσεις όσον αφορά την ευζωία των ζώων και τις συνθήκες διαβίωσης τους στα εκτροφεία, στα σφαγεία και στις μεταφορές τους. Προστασία των οικόσπιτων ζώων, ειδικά προγράμματα για τα αδέσποτα, αποτελεσματικά μέτρα κατά της εγκατάλειψης κατοικιδίων, προγράμματα ευαισθητοποίησης των πολιτών, αναγνώριση και ενίσχυση του ρόλου των ζωοφιλικών οργανώσεων με δημιουργία Επιτροπής Ηθικής για τα Ζώα με ουσιαστικό ρόλο στη σχετική κρατική πολιτική. Δημιουργία ειδικών υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης για τα ζητήματα που έχουν να κάνουν με τα ζώα, ανεξάρτητων από τα Υπουργεία Ανάπτυξης. Αυστηρός έλεγχος στους ιπποδρόμους με κριτήριο την ευζωία των ζώων

3. Πλήρης αντίθεση σε οποιοδήποτε σχέδιο για εμπορευματοποίηση της ζωής και για κατοχύρωση δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας επί ζωντανών οργανισμών.

4.5 Βιώσιμες πόλεις και αειφορική διαχείριση της γης

Μια σύγχρονη πολιτική χωροταξίας, πολεοδομίας, χρήσεων γης πρέπει να εστιάζει σε άξονες και συνδυασμένες δραστηριότητες που αποσκοπούν κυρίως σε:

- Αποτροπή της ανεξέλεγκτης επέκτασης των πόλεων σε εναπομείναντα φυσικά οικοσυστήματα
- επιστροφή της φύσης μέσα στις πόλεις κι (επανα)δημιουργία πνευμόνων πρασίνου και δίοδων για το νερό και τον άνεμο, ώστε να ανασαίνει η πόλη αλλά και να μην πνίγεται με τη βροχή,
- δημιουργία μέσα στην πόλη διεξόδων για τα παιδιά αλλά και για όλους τους πολίτες σε κοντινές αποστάσεις, περιορίζοντας έτσι την πίεση για δεύτερη και τρίτη κατοικία,
- αισθητική αλλά και λειτουργική αναβάθμιση των κατοικιών, ώστε να βελτιωθεί η ατμόσφαιρα των εσωτερικών χώρων και να μειωθεί η ρύπανση του αέρα στο εσωτερικό των κτιρίων, να περιοριστούν η ενεργειακή κατανάλωση, η σπατάλη νερού και γενικότερα φυσικών πόρων, να προωθηθεί η ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων από τις οικοδομές και κατεδαφίσεις.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ απαιτούν αλλαγές στην πολιτική χρήσεων γης:

- Θεσμοθετημένο Χωροταξικό Σχεδιασμό στοχεύοντας στην προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων με ιδιαίτερη έμφαση στα νησιά και στους ορεινούς όγκους (κυρίως χειμερινού τουρισμού) που δέχονται μαζικές πιέσεις για να μετατραπούν σε ευρωπαϊκά οικόπεδα μαζικής παραθεριστικής κατοικίας
- Άμεση κατάρτιση του Δασολογίου κατά προτεραιότητα του Εθνικού Κτηματολογίου, ιδιαίτερα σε περιοχές που βρίσκονται υπό κτηματογράφηση, ώστε να προστατευθεί αποτελεσματικά τόσο το δάσος, όσο και η δημόσια περιουσία
- Άρση της δυνατότητας δόμησης εκτός σχεδίου, με νομοθετικό πλαίσιο σαφούς ανάθεσης σχετικής εκτελεστικής εφαρμογής του Νόμου στις Περιφέρειες με σύγχρονη τεχνική υποστήριξη.
- Προστασία του αιγιαλού και της παραλίας στο πλαίσιο της Ολοκληρωμένης Διαχείρισης της Παράκτιας Ζώνης. Εξασφάλιση της προσβασιμότητάς τους και διατήρηση του δημόσιου χαρακτήρα τους
- Διαμόρφωση των δημοσίων εκτάσεων (εκτάσεις της Κτηματικής Εταιρείας Δημοσίου –ΚΕΔ, του ΕΟΤ) σε χώρους πρασίνου και πολιτισμού.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ επιδιώκουμε σημαντικές αλλαγές στην πολιτική για τον αστικό χώρο:

- Πολιτική που καθιερώνει ένα σύστημα προδιαγραφών «πράσινων κτιρίων» που θα εφαρμόζεται σε όλα τα δημόσια και δημοτικά κτίρια.
- Εφαρμογή της ευρωπαϊκής Οδηγίας 2002/91 για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων, που κανονικά έπρεπε να εφαρμόζεται από 4/1/2006.
- Εφαρμογή τέλους (αντικίνητρο) για τα ενεργοβόρα μεγάλα ιδιωτικά και δημόσια κτίρια (γραφεία, εμπορικά κέντρα, κέντρα αναψυχής κα) καθώς και όσα επιβαρύνουν το κυκλοφοριακό της πόλης.
- Αρχές και πρακτικές αστικού σχεδιασμού που προωθούν την πυκνότητα καθ' ύψος και οριζόντια με βάση τις ιδιαιτερότητες και αντοχές κάθε περιοχής, τη μεικτή χρήση, γειτονίες που είναι κατάλληλες για περπάτημα, ποδήλατο και προσβάσιμες στα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι οποίες συνδυάζουν τη χρήση γης και τις μεταφορές με συστήματα ανοιχτών χώρων για διασκέδαση και οικολογική αποκατάσταση.

- Ανακατανομή των χρήσεων και του χώρου στους δρόμους των οικισμών προς όφελος των πεζών και των ποδηλατών καθώς και των δημόσιων συστημάτων μεταφορών
- Πολιτική και πρόγραμμα που δημιουργούν περιβαλλοντικά χρήσιμες θέσεις εργασίας, ιδιαίτερα σε φτωχογειτονιές και υποβαθμισμένες περιοχές.
- Σημαντικό ποσοστό από τη φορολόγηση ακινήτων στα μεγάλα αστικά κέντρα να διατίθεται για την απόκτηση και βελτίωση ελεύθερων χώρων
- Περιβαλλοντικούς και πολεοδομικούς κανόνες που θα αποτρέψουν την ασύδοτη κι άνιση ανάπτυξη της πόλης (π.χ. υπερσυγκέντρωση μεγάλων εμπορικών κέντρων σε ορισμένες περιοχές, απουσία κτιρίων περίθαλψης σε άλλες) και την επιδείνωση των συνθηκών ζωής σε κατοικημένες περιοχές
- Προώθηση ενός προγράμματος "πράσινες στέγες" σε όλα κατά το δυνατόν δημόσια κτίρια. Δημιουργία δικτύου πληροφόρησης και τεχνικής υποστήριξης καθώς και πακέτο κινήτρων για όσους θελήσουν να μετατρέψουν τις ταράτσες τους σε "πράσινες"
- Μείωση οικοδομικών συντελεστών κατά τουλάχιστον 20% στις κορεσμένες περιοχές των πόλεων
- Διασφάλιση ότι υπάρχει ένα δημόσιο πάρκο ή ελεύθερος χώρος για ψυχαγωγία σε μέγιστη απόσταση 500 μέτρων από κάθε κάτοικο πόλης.
- Κίνητρα και κανονισμοί που διευκολύνουν τη συνένωση ακάλυπτων χώρων με στόχο τη δημιουργία κοινόχρηστων χώρων για αναψυχή και επικοινωνία των περιοίκων.
- Πλαίσιο διαφάνειας για την τήρηση της πολεοδομικής νομοθεσίας, με υποχρέωση των αρμόδιων υπηρεσιών να ελέγχουν και μη επώνυμες καταγγελίες πολιτών. Τα πρόστιμα συνοδεύουν πάντα την κατεδάφιση, είναι αναδρομικά και αντιστοιχούν τουλάχιστο στο τεκμαρτό εισόδημα από την παράνομη κατασκευή.
- Διαμόρφωση κατάλληλων κτημάτων περιμετρικά των πόλεων σε "βιολογικούς λαχανόκηπους", ώστε να μπορούν οι πολίτες σε ατομικό, οικογενειακό ή συλλογικό επίπεδο να καλλιεργούν με βιολογικό τρόπο προϊόντα για κάλυψη των δικών τους αναγκών αλλά και επανασύνδεση με τη γη.

4.6 Κοινωνία χωρίς απόβλητα/ Ευθύνη του παραγωγού και του καταναλωτή

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ αντιτίθενται στην καύση ή την ανεπεξέργαστη ταφή των αποβλήτων και αντιπροτείνουν στόχο μέχρι το 2010 μείωσης κατά 40% της κατά κεφαλήν διάθεσης απορριμμάτων σε χώρους ταφής με την πρόληψη, μείωση, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και κομποστοποίησή τους και μηδενική ταφή απορριμμάτων το 2020.

Στην κατεύθυνση αυτή οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ προτείνουν:

- Διαμόρφωση σε κάθε Δήμο, μέσα από διάλογο, Ολοκληρωμένου Σχεδίου Εναλλακτικής Διαχείρισης των απορριμμάτων με ιεράρχηση στόχων, χρονοδιάγραμμα, εργαλεία εφαρμογής και συγκεκριμένους ποσοτικούς δεσμευτικούς στόχους με βασικούς άξονες τη μείωση των σκουπιδιών, την ανακύκλωση με διαλογή στην πηγή, την κομποστοποίηση (λιπασματοποίηση) των οργανικών.
- Εφαρμογή προγραμμάτων ανακύκλωσης με κάδους σε κάθε γειτονιά για χωριστή συλλογή: (α) χαρτιού, χαρτονιού, (β) υπόλοιπων υλικών συσκευασίας (πλαστικών, μετάλλων, γυαλιού) (γ) οργανικών υλικών (αποφάγια, κλαδέματα) και (δ) υπολειμμάτων
- Επιδοτούμενο, εθελοντικό πρόγραμμα οικιακής κομποστοποίησης στον κήπο ή στο μπαλκόνι
- Πολιτική στήριξη και αποτελεσματική εφαρμογή των προγραμμάτων εναλλακτικής διαχείρισης για τις άλλες κατηγορίες ειδικών αποβλήτων (ελαστικά, ορυκτέλαια και συσκευασίες τους, οχήματα, μπάτσα, μπαταρίες, συσσωρευτές και ηλεκτρικά - ηλεκτρονικά είδη) με βάση την "ευθύνη του παραγωγού" για ολόκληρο τον κύκλο ζωής ενός προϊόντος.
- Άμεση έναρξη λειτουργίας των προγραμμάτων ανακύκλωσης των αποβλήτων από κατεδαφίσεις, εκσκαφές και οικοδομές με στόχο την ανακύκλωση τουλάχιστον του 50% των αποβλήτων αυτών.
- Πρόγραμμα για χωριστή συλλογή των μαγειρικών λαδιών, σε πρώτη φάση από καταστήματα φαγητού και ξενοδοχεία

- Κομποστοποίηση των κλαδεμάτων από πάρκα και δρόμους σε κατάλληλους δημοτικούς χώρους και δωρεάν διανομή του κομπόστ για κήπους και γλάστρες.
- Υιοθέτηση νέων πιο δίκαιων συστημάτων χρέωσης των τελών καθαριότητας με βάση την ποσότητα των απορριμμάτων που παράγεται, ώστε να ελαχιστοποιηθεί η ποσότητα τους
- Υιοθέτηση νομοθετικά του στόχου μείωσης της χρήσης κατά τουλάχιστον 50% μέσα σε 7 χρόνια των επικίνδυνων ή/και τοξικών προϊόντων που καταλήγουν στα σκουπίδια.

5 Πολιτική ενάντια στην κλιματική αλλαγή – καθαρή ενέργεια – κυκλοφορία για όλους

Ο κίνδυνος καταστροφικών αλλαγών στο κλίμα είναι σήμερα η μεγαλύτερη απειλή για τον πλανήτη και το ανθρώπινο είδος. Είναι επιτακτική η ανάγκη λήψης ριζικών μέτρων σε διεθνές, εθνικό και ατομικό επίπεδο που θα εξασφαλίσει την αποτροπή των αλλαγών αυτών.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ πιστεύουν πως μια κλιματική πολιτική πρέπει να περιλαμβάνει: (οι τομείς ενέργειας και μεταφορών αντιμετωπίζονται ξεχωριστά παρακάτω)

- Δέσμευση και σχετική διεθνή δράση της Ελλάδας προκειμένου να υιοθετηθεί το ταχύτερο μια αυστηρή, ξεκάθαρη και μακροχρόνια παγκόσμια συμφωνία που θα καλύπτει όλες τις χώρες με συγκεκριμένους δεσμευτικούς στόχους εκπομπών, ικανούς να αποτρέψουν την κλιματική αλλαγή (πχ -50% για το 2050, -80% για το 2100). Για λόγους ιστορικής και παγκόσμιας δικαιοσύνης το μεγαλύτερο βάρος πρέπει να πέσει στις ανεπτυγμένες χώρες με μειώσεις 80% ήδη από το 2050.
- Δέσμευση πως η Ελλάδα θα εξασφαλίσει την επίτευξη κάθε διεθνούς δέσμευσής της με εγχώρια δράση (δηλ χωρίς κρατικές αγορές δικαιωμάτων εκπομπών από άλλες χώρες).
- Κατανομή δικαιωμάτων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπής που να συνάδει με μείωση εκπομπών κατά τουλάχιστον 30% το 2020 για τις καλυπτόμενες βιομηχανικές εγκαταστάσεις και να ενισχύει τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνολογίες. Επιθυμητή η δημοπράτηση μέρους των δικαιωμάτων με τα έσοδα να κατευθύνονται σε συγκεκριμένες δράσεις για την προστασία του κλίματος.
- Αλλαγή πολεοδομικών κανονισμών και παράλληλη τεχνική και οικονομική υποστήριξη ώστε σταδιακά από το 2010 όλα τα νεόδμητα κτήρια να παράγουν τουλάχιστον όση ενέργεια καταναλώνουν (μέσα από την αξιοποίηση της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής, την αναβαθμισμένη θερμική συμπεριφορά των κτιρίων, την αξιοποίηση της ηλιακής και γεωθερμικής ενέργειας για θέρμανση-δροσισμό, την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών ή αιολικών συστημάτων ηλεκτροπαραγωγής και/ή συμπαραγωγής ηλεκτρισμού-θερμότητας). Το κράτος δίνει το παράδειγμα μετατρέποντας όλα τα υφιστάμενα δημόσια κτίρια στην κατεύθυνση της ενεργειακής αυτάρκειας.
- Περαιτέρω κίνητρα και δράσεις για ενεργειακή αξιοποίηση όλων των αγροκτηνοτροφικών και αστικών αποβλήτων μεσαίας-μεγάλης κλίμακας (πχ κτηνοτροφικές φάρμες, εκχυμωτήρια, εκκοκιστήρια, ελαιοτριβεία, υφιστάμενοι χώροι υγειονομικής ταφής).
- Προγράμματα ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης του κοινού για την σημαντικότητα και επιτακτικότητα της κλιματικής αλλαγής στη μέγιστη δυνατή κλίμακα, με κριτήρια «κοινωνίας σε εμπόλεμη κατάσταση» και έμφαση στα σχολεία.
- Η Πολιτεία δίνει το παράδειγμα υπευθυνότητας με αντιστάθμιση των εκπομπών από τις πτήσεις στελεχών της μέσω της αφαίρεσης αντίστοιχου πλήθους δικαιωμάτων εκπομπής από τον εθνικό στόχο.

5.1 Ενέργεια: εξοικονόμηση, ήπιες μορφές, αυτονομία

Η λογική που αντιμετωπίζει γενικά και άκριτα την ενέργεια ως «λαϊκό δικαίωμα» και «κοινωνικό αγαθό» και προτείνει π.χ. φτηνή ενέργεια ή "επίδομα θέρμανσης" είναι ξεπερασμένη. Πρέπει πλέον να θέτουμε το ερώτημα ποια ενέργεια, πόση ενέργεια και με ποιον τρόπο καταναλώνουμε αλλά και να επανεξετάσουμε τις ανάγκες που «πρέπει» να εξυπηρετήσουμε. Όραμά μας είναι μια κοινωνία στην οποία η κατανάλωση ενέργειας θα περιοριστεί σε επίπεδα συμβατά με τη βιωσιμότητα και η παραγωγή της θα γίνεται από ανανεώσιμες πηγές (ΑΠΕ), το κοντινότερο δυνατόν στο σημείο χρήσης της.

Το «Ενεργειακό ζήτημα» έχει να κάνει ταυτόχρονα με τις επιπτώσεις στο περιβάλλον γενικά και το κλίμα ειδικότερα από την κατανάλωση ενέργειας αλλά και με ζητήματα εθνικής εξάρτησης σε ένα τόσο θεμελιώδες αγαθό. Για την Ελλάδα το πρόβλημα είναι ιδιαίτερα οξύ καθώς καταναλώνουμε πιο βρώμικη ενέργεια και με πιο σπάταλο τρόπο σε σχέση με τις

περισσότερες αναπτυγμένες χώρες και ταυτόχρονα εισάγουμε το 71% των ενεργειακών μας αναγκών.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ επιδιώκουν:

- ✓ Δέσμευση με συγκεκριμένες δράσεις-δρομολογήσεις πως το 2010 πάνω από το 10% της εγχώριας κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας θα καλύπτεται από νέες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (δηλ. πλην μεγάλων υδροηλεκτρικών μονάδων) με μεσοπρόθεσμο στόχο 20% για το 2020.
- ✓ Αντικατάσταση των όποιων επιδομάτων ενέργειας με επιδόματα εξοικονόμησης. Φορολογικά κίνητρα για εξοικονόμηση ενέργειας (αποδοτικοί λαμπτήρες και συσκευές, ηλιακοί θερμοσίφωνες, διπλά τζάμια, συστήματα συμπαραγωγής ηλεκτρισμού-θερμότητας, αναβάθμιση θερμομόνωσης κτιρίων)
- ✓ Εκστρατείες ενημέρωσης κοινού και φορέων για τις δυνατότητες εξοικονόμησης ενέργειας αλλά και για τις πραγματικές διαστάσεις του ζητήματος εγκατάστασης ανεμογεννητριών.
- ✓ Συγκεκριμένες δράσεις οικονομικής-τεχνικής υποστήριξης για εγκατάσταση μικρών φωτοβολταϊκών και αιολικών συστημάτων στον οικιακό τομέα και τα κτίρια. Το κράτος δίνει το παράδειγμα με άμεση εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε δημόσια κτίρια και χώρους (σχολεία, κτίρια υπηρεσιών, γήπεδα, στέγαστρα κλπ)
- ✓ Για όσο διάστημα τα τιμολόγια ηλεκτρισμού καθορίζονται από το ΥΠΑΝ, εξασφάλιση πως αυτά θα καλύπτουν το πραγματικό κόστος παραγωγής χωρίς κρατική ενίσχυση.
- ✓ Σε ό,τι αφορά την ηλεκτροδότηση των νησιών, ακύρωση της κατασκευής νέου σταθμού μαζούτ στην Κρήτη ή τουλάχιστον άμεση χρήση φυσικού αερίου ως καυσίμου, μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας με έμφαση στις δραστηριότητες της τουριστικής περιόδου, άμεση αξιοποίηση των γεωθερμικών πεδίων της Μήλου, της Λέσβου και της Νισύρου, διασύνδεση αυτόνομων συστημάτων, προώθηση των υβριδικών συστημάτων.
- ✓ Οι οικονομικές εκκρεμότητες του Οργανισμού Ασφάλισης Προσωπικού της ΔΕΗ Α.Ε. να βαρύνουν την επιχείρηση -που έχει ήδη εισπράξει τα χρήματα- και όχι το κράτος. Επιστροφή στο κράτος των χρημάτων που έχουν ήδη καταβληθεί στον ΟΑΠ ΔΕΗ.
- ✓ Ενίσχυση της εγχώριας έρευνας και παραγωγής σύγχρονων τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών (π.χ. ηλιακά θερμικά συστήματα)
- ✓ Αποκλεισμό κάθε σκέψης για πυρηνικό εργοστάσιο στην Ελλάδα αλλά και διεθνής δράση ενάντια σε ενδεχόμενη επανεμφάνιση της πυρηνικής ενέργειας. Τερματισμό των δημόσιων χρηματοδοτήσεων για την πυρηνική έρευνα αλλά και για την λειτουργία των σταθμών και τη διαχείριση των αποβλήτων. Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατάργηση της EYPATOM, συνθήκης που προωθεί την πυρηνική ενέργεια
- ✓ Ολική επανεξέταση της κατασκευής του αγωγού Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη ο οποίος θα εντείνει την εξάρτηση της χώρας από βρώμικες πηγές ενέργειας που βρίσκονται μάλιστα σε εύφλεκτες περιοχές και υπό αυταρχική διοίκηση. Από την άλλη, ο αγωγός διέρχεται μέσα από σημαντικές φυσικές περιοχές και ευαίσθητα οικοσυστήματα, ενώ θα προκαλέσει κατακόρυφη αύξηση των κινδύνων πρόκλησης σοβαρών ατυχημάτων τόσο κατά την φορτοεκφόρτωση όσο και εξαιτίας της αύξησης της συχνότητας διέλευσης δεξαμενόπλοιων από οικολογικά ευαίσθητες περιοχές όπως είναι τα νησιά στο Αιγαίο και η παράκτια ζώνη της περιοχής, περιλαμβανομένου του Δέλτα του Έβρου. Η σκοπιμότητα, λοιπόν, του έργου δεν είναι προφανής και πρέπει να συζητηθεί από μηδενική βάση και με πλήρη στοιχεία στη διάθεση των πολιτών. Στη συζήτηση πρέπει να συμμετέχουν με ουσιαστικό ρόλο οι κάτοικοι της ευρύτερης περιοχής, μια και θα επηρεάσει καθοριστικά το μέλλον τους και οι κίνδυνοι για την τοπική κοινωνία είναι σημαντικοί.

5.2 Βιώσιμες μεταφορές

Μεταφορές δεν σημαίνει μόνο ευκολία μετακινήσεων και επικοινωνίας. Η λειτουργία τους συνεπάγεται και σημαντικό «εξωτερικό κόστος» από διακίνηση και κατανάλωση καυσίμων,

υποδομές που απαιτούν πολύτιμο χώρο και μεγάλα κεφάλαια, επιπτώσεις που εκτείνονται από τροχαία ατυχήματα και ατμοσφαιρική ρύπανση μέχρι κλιματικές αλλαγές και πολέμους για το πετρέλαιο. Στην Ελλάδα δεκαετίες επιλογών (άφθονες δημόσιες επενδύσεις για αυτοκινητόδρομους και ασήμαντες για σιδηροδρόμους, αστικός σχεδιασμός, χαμηλή φορολόγηση καυσίμων κλπ) έχουν συντελέσει στην απόλυτη κυριαρχία των οδικών μεταφορών. Από τις 25 χώρες της ΕΕ-27 που έχουν σιδηροδρομικό δίκτυο, η Ελλάδα καταλαμβάνει την τελευταία θέση στο μερίδιο των μεταφορών που πραγματοποιούνται σιδηροδρομικώς.

Υπάρχει άμεση ανάγκη για αποθάρρυνση της κυριαρχίας του ΙΧ αυτοκινήτου και διευκόλυνση όλων των ήπιων μορφών κυκλοφορίας

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ προτείνουν:

- ✓ Αξιοποίηση του υφιστάμενου ειδικού φόρου κατανάλωσης στα καύσιμα αποκλειστικά για χρηματοδότηση επενδύσεων στον σιδηρόδρομο και τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς (ΜΜΜ) και σταδιακή αύξησή του στο πλαίσιο αυτό.
- ✓ Πάγωμα των δημόσιων επενδύσεων σε αυτοκινητοδρόμους, επέκταση-εκσυγχρονισμός-ηλεκτροδότηση του σιδηροδρομικού δικτύου, διόδια που κατ' ελάχιστον επαρκούν για την συντήρηση του εθνικού οδικού δικτύου.
- ✓ Για κάθε ευρώ σε οδικά έργα, τουλάχιστον διπλάσιο ποσό να επενδύεται στο σιδηρόδρομο. Νέα σιδηροδρομικά έργα, με προτεραιότητα τη «σιδηροδρομική Εγνατία» και τον Δυτικό Άξονα. Κανείς κλειστός αυτοκινητόδρομος δεν προχωρά, ακόμη και με ιδιωτικά κεφάλαια, αν δε διασφαλίζεται αντίστοιχη αναβάθμιση του σιδηροδρόμου.
- ✓ Προώθηση συνδυασμένων μεταφορών, με κορμό το σιδηρόδρομο. Φορτηγά, λεωφορεία και ΙΧ συνεργάζονται μαζί του για τις μικρότερες αποστάσεις.
- ✓ Ενίσχυση-κατοχύρωση του ποδηλάτου (ποδηλατόδρομοι, δικαίωμα μεταφοράς στα ΜΜΜ, απαραίτητες αλλαγές στον ΚΟΚ), του περπατήματος (διαπλάτυση πεζοδρομίων, δίκτυα πεζόδρομων) και των ΜΜΜ (λεωφορειόδρομοι, δίκτυο τραμ-μέσων σταθερής τροχιάς, συχνά και νυχτερινά δρομολόγια) στις πόλεις. Πακέτο μέτρων και αντικινήτρων για μείωση της χρήσης ΙΧ στις αστικές περιοχές.
- ✓ Φορολόγηση – τέλη κυκλοφορίας των ΙΧ ανάλογα με τις περιβαλλοντικές τους επιπτώσεις.
- ✓ Δέσμευση για επίτευξη του εθνικού στόχου για τα βιοκαύσιμα και μάλιστα αποκλειστικά από εγχώρια παραγωγή, αλλά χωρίς υδροβόρες καλλιέργειες και γενετικά τροποποιημένα είδη. Κίνητρα για φιλικότερα στο περιβάλλον καύσιμα σε δημόσια και ιδιωτικά οχήματα.
- ✓ Επιβολή περιβαλλοντικά βέλτιστων ορίων ταχύτητας στους αυτοκινητοδρόμους.
- ✓ Δράση σε διεθνές επίπεδο για φορολόγηση των ορυκτών καυσίμων στη ναυσιπλοΐα και αεροπλοΐα.
- ✓ Θέσπιση υποχρεωτικών αυστηρότερων προδιαγραφών στους κινητήρες νέων οχημάτων για μείωση εκπομπών και κατανάλωσης καυσίμου ανά χλμ, πάνω από τις σχετικές πρόσφατες προτάσεις της Ευρ. Επιτροπής.
- ✓ Δωρεάν χρήση των ΜΜΜ από άτομα άνω των 65 ετών, ανέργους και άτομα κάτω από το όριο φτώχειας. Δωρεάν αστικές συγκοινωνίες πριν τις 8πμ.
- ✓ Προσιτό εισιτήριο αστικών συγκοινωνιών με ενιαίο εισιτήριο ή κάρτα ανά ζώνες και πολιτική που ενθαρρύνει τις μετεπιβιβάσεις και τη χρήση μηνιαίων-ετήσιων καρτών. Διατήρηση του κοινωνικού χαρακτήρα των συγκοινωνιών
- ✓ Ενθάρρυνση της συνεργασίας των επιχειρήσεων που απασχολούν μεγάλο αριθμό εργαζομένων με τα ΜΜΜ ώστε να περιοριστεί η ανάγκη μετακίνησης προς την και από την εργασία τους με ΙΧ.
- ✓ Επανασχεδιασμός της λειτουργίας των γραμμών του τρένου, που σήμερα έχουν εγκαταλειφθεί, ώστε να επαναλειτουργήσουν με δρομολόγηση μέσων σταθερής τροχιάς. Ανάπτυξη του προαστιακού σιδηροδρόμου για τα μεγάλα αστικά συγκροτήματα.

- √ Μελέτες κυκλοφοριακών επιπτώσεων για κάθε νέα εμπορική ή ψυχαγωγική χρήση στην περιφέρεια των πόλεων. Όροι για την άδεια, ότι δε θα προκαλείται επιπλέον χρήση του ΙΧ αυτοκινήτου και ότι η επιχείρηση αναλαμβάνει να καλύψει το κόστος τυχόν απαραίτητων επεκτάσεων της δημόσιας συγκοινωνίας. Κατάργηση της εκτός σχεδίου δόμησης κατά μήκος των οδικών αξόνων.
- √ Κάλυψη όλων των οικισμών με δημόσια συγκοινωνία ή/και σχετική επιδότηση των ΚΤΕΛ με τουλάχιστον τρία δρομολόγια την ημέρα.
- √ Διαβούλευση ανά περίπτωση για δίκτυα τραμ σε όλες τις μεγάλες και μεσαίες πόλεις.

6 Αλληλέγγυες Διεθνείς Σχέσεις

6.1 Για μια Ευρώπη της οικολογίας, της αλληλεγγύης και της ειρήνης

Η ειρηνική ενοποίηση της Ευρώπης αποτελεί σαφή πρόοδο απέναντι στα εθνικά κράτη. Η τοποθέτηση υπέρ της ελληνικής συμμετοχής στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί στρατηγική μας επιλογή. Κριτήριο μας δεν είναι τόσο οι οικονομικές προοπτικές, όσο κυρίως η ανάγκη να καλύψουμε την υστέρηση της χώρας μας σε ζητήματα κοινωνικών δικαιωμάτων και προδιαγραφές περιβαλλοντικής προστασίας και να διασφαλίσουμε συνθήκες που να ευνοούν τον περιορισμό των υπέρογκων στρατιωτικών μας δαπανών.

Γι' αυτό, όμως, και η κριτική μας στην σημερινή πορεία της Ευρωπαϊκής ενοποίησης είναι ιδιαίτερα έντονη. Η σημερινή Ευρωπαϊκή Ένωση απέχει πολύ από αυτό που θέλουμε, παραμένοντας, μέχρι σήμερα, κυρίως ένας μεγάλος χώρος ελεύθερης διακίνησης εμπορευμάτων και κεφαλαίων, σε σκληρό ανταγωνισμό με ΗΠΑ και Α. Ασία. Συνεχίζει να αποτελεί «οικονομικό γίγαντα και πολιτικό νάνο». Με ανολοκλήρωτους θεσμούς και με τις αποφάσεις να λαμβάνονται κυρίως από τεχνοκράτες, από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και διακυβερνητικά όργανα και όχι από θεσμούς με εκλογική νομιμοποίηση και δημοκρατικό έλεγχο, απέχει σημαντικά από το κοινωνικό, οικολογικό και δημοκρατικό πρότυπο που θα ανταποκρινόταν στις επιθυμίες των ευρωπαίων πολιτών. Επιπλέον, πολλές από τις εξελίξεις της εποχής μας σε όλο τον κόσμο δημιουργούν σοβαρές απειλές για τα επιτεύγματα των κοινωνικών και πολιτικών αγώνων των τελευταίων δεκαετιών. Η κριτική μας για την Ευρώπη αφορά και το περιβάλλον με δεδομένο ότι ευρωπαϊκή βιοποικιλότητα συρρικνώνεται και παραμένουν πολλά περιβαλλοντικά προβλήματα στις πόλεις και στην περιφέρεια.

Βασική επιδίωξη της πολιτικής μας είναι η δημιουργία μιας ομοσπονδιακής Ευρώπης, με τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία, την οικολογική βιωσιμότητα, την αλληλεγγύη και την ενεργή πολιτική για την ειρήνη στο κέντρο της πολιτικής αυτής της Ευρώπης.

Το πράσινο όραμα για μια Ευρώπη των Περιφερειών μπορεί να περάσει μόνο μέσα από την υπέρβαση του δημοκρατικού ελλείμματος της Ε.Ε. Η καταψήφιση του σχεδίου για το Ευρωσύνταγμα δείχνει ότι η Ευρώπη δε μπορεί να προχωρήσει χωρίς τους πολίτες της. Δε μπορούμε, όμως, ούτε και να μείνουμε στη σημερινή Ευρώπη, της Κομισιόν, των κυβερνήσεων και της αδιαφανούς επιρροής των μεγάλων επιχειρήσεων.

Θεωρούμε, λοιπόν, απαραίτητη μια νέα αρχή για Σύνταγμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, χωρίς τις νεοφιλελεύθερες, κατασταλτικές, милитарιστικές, αντιπεριβαλλοντικές διατάξεις του προηγούμενου σχεδίου με περιεχόμενο βασισμένο στη Χάρτα Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και τις ρυθμίσεις για τους βασικούς πανευρωπαϊκούς θεσμούς.

- **Η κοινωνία του ανθρωπισμού** θα πρέπει να αντιταχθεί στην κοινωνία της ανεξέλεγκτης αγοράς.
- Να ακολουθηθεί ο δρόμος της **βιώσιμης ανάπτυξης**
- Σημαντικά βήματα στην **υπέρβαση του δημοκρατικού ελλείμματος της Ε.Ε.** είναι να θεσμοθετηθούν τρόποι εκλογής και ελέγχου όλων των οργάνων της Ε.Ε.
- Απαιτείται μια **ριζική ανατροπή των αντιλήψεων, των ρόλων και των λειτουργιών των ευρωπαϊκών οργάνων**, ώστε να συνειδητοποιηθεί ότι Ευρώπη πρέπει να είναι οι πολίτες της και ότι **Ευρωπαϊκή Ένωση χωρίς τους πολίτες της είναι αδύνατη**. Η σημερινή **διακυβερνητική μέθοδος** έχει φτάσει με τα 27 μέλη στα όρια της και έχει ως αποτέλεσμα να διαμορφώνονται όχι μια κοινή ευρωπαϊκή προοπτική και ταυτότητα αλλά μια συσπείρωση στη βάση κάθε φορά συμφερόντων που εκπροσωπούν εθνικά ή και οικονομικά συμφέροντα. Η αύξηση των αρμοδιοτήτων και του ρόλου του Ευρωκοινοβουλίου ως ενοποιητικού θεσμού για τη διαμόρφωση μιας Ευρωπαϊκής ταυτότητας με ταυτόχρονη απεξάρτηση των ευρωβουλευτών από εθνικά ή οικονομικά λόμπυ σε συνδυασμό με τη **διάκριση των εξουσιών στους ευρωπαϊκούς θεσμούς** (**πολιτική εξουσία** που δίνει κατευθύνσεις και αποφασίζει μετά από δημόσιο διάλογο σε ευρωπαϊκό επίπεδο και **διοίκηση** που υλοποιεί τις αποφάσεις), τη **δημιουργία Ευρωπαϊκών Κομμάτων** (όπως έχει κάνει ήδη το Ευρωπαϊκό Πράσινο Κόμμα) και τη **δυνατότητα νομοθετικών πρωτοβουλιών των πολιτών** (με συγκέντρωση 1.000.000 υπογραφών) θα βοηθήσουν στην διαμόρφωση μιας κοινής ευρωπαϊκής αντίληψης που ξεπερνάει τα εθνικά σύνορα αλλά και θα δώσει στους πολίτες τη δυνατότητα να διαμορφώνουν τις εξελίξεις, να ξέρουν ποιοι πήραν τις αποφάσεις και να μπορούν να ζητούν να λογοδοτήσουν όσοι λαμβάνουν αποφάσεις.

- Οι σημαντικές αποφάσεις που δεσμεύουν το μέλλον της Ευρώπης και λαμβάνονται κατά τη διάρκεια των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων στα οποία συμμετέχουν οι αρχηγοί των κρατών ή των κυβερνήσεων ή των Συμβουλίων Υπουργών πρέπει **προηγουμένως να συζητούνται στα εθνικά κοινοβούλια και δημοσίως στις χώρες μέλη πριν τη λήψη των αποφάσεων**. Έτσι οι κυβερνήσεις θα μεταφέρουν τις απόψεις των πολιτών αλλά και οι πολίτες θα μπορούν πιο εύκολα να ελέγχουν τις κυβερνήσεις για τις θέσεις ή αποφάσεις τους.
- **Η Ε.Ε. πρέπει να απεξαρτηθεί από το ΝΑΤΟ και να προωθήσει μηχανισμούς πρόληψης συγκρούσεων και ειρηνικής επίλυσης των κρίσεων**. Έμφαση στη "διπλωματία των πολιτών" και τα κινήματα ειρήνης, με προσπάθειες αλληλοκατανόησης και αμοιβαίου σεβασμού προς τις άλλες κουλτούρες, διαπολιτισμικό και διαθρησκευτικό διάλογο, ενίσχυση των συνεργασιών και των επαφών σε επίπεδο κοινωνικών φορέων, στήριξη των οργανώσεων που εργάζονται σε διάφορες χώρες για ειρήνη, αναπτυξιακή συνεργασία και ανθρώπινα δικαιώματα και σύσφιξη των συνεργασιών μεταξύ τους.
- **Να αποκλειστεί η συμμετοχή στους προληπτικούς πολέμους και η δυνατότητα στρατιωτικής παρέμβασης εκτός Ευρώπης**. Η δημιουργία του Ευρωστρατού δεν είναι δυνατόν να γίνει δεκτή ως νέος επιπλέον στρατιωτικός μηχανισμός, αλλά μόνο ως συντονισμός των εθνικών ενόπλων δυνάμεων με μόνους στόχους τη συνολική μείωση των εξοπλισμών ή τη δημιουργία άοπλων μονάδων αποτροπής κρίσεων, όπως αυτές που έδρασαν στην FYROM.

Ζητάμε:

- ✓ Συντακτικές εξουσίες για το Ευρωκοινοβούλιο που θα εκλεγεί το 2009, ώστε το νέο σχέδιο για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα να προκύψει με ενισχυμένες πλειοψηφίες από εκλεγμένους αντιπροσώπους και όχι με αδιαφανείς διαπραγματεύσεις μεταξύ των κυβερνήσεων.
- ✓ Ταυτόχρονο πανευρωπαϊκό δημοψήφισμα για την κύρωση του νέου σχεδίου απευθείας από τους πολίτες όλης της Ευρώπης.

6.2 Βαλκάνια: πέρα από την ένταση και τον εθνικισμό

Για την οικολογική αντίληψη, οι άμεσοι γείτονες είναι αναγκαίοι συνεργάτες και όχι υποψήφιοι εχθροί, καθώς το περιβάλλον δε γνωρίζει σύνορα. Η συμμετοχή της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η αντίστοιχη προοπτική των υπόλοιπων χωρών της περιοχής, μπορούν να συμβάλουν θετικά σ' αυτή την κατεύθυνση. Δεν θέλουμε την Ελλάδα σε ρόλο «ακραιοῦ προπουργίου» σε μια «Ευρώπη-Φρούριο».

Καταδικάζουμε τον εθνικισμό και τον αλυτρωτισμό από όπου κι αν προέρχεται. Η επιστροφή σε εθνοκεντρικές λογικές δεν αποτελεί ουσιαστική απάντηση στη νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση αλλά δημιουργεί πρώτα από όλα πρόβλημα στις χώρες που την καλλιεργούν. Η ανοικτή κοινωνία που προωθούμε συνδέεται άρρηκτα με το σεβασμό και τις ιδιαίτερες ταυτότητες όλων.

Αντιπασσόμαστε στη λογική της στρατιωτικής ισχύος και των μηχανισμών της. Επιδιώκουμε δραστική **μείωση των εξοπλισμών** και εμμένουμε στο στόχο για διάλυση του ΝΑΤΟ. Καθώς η Ελλάδα και η Τουρκία έχουν τα υψηλότερα ποσοστά στρατιωτικών δαπανών, δίνουμε προτεραιότητα στη μείωση των εξοπλιστικών προγραμμάτων, στην ανάγκη ακόμη και μονομερώς.

Τα θέματα μειονοτήτων είναι ζήτημα **ανθρωπίνων δικαιωμάτων** και όχι διακρατικών σχέσεων. Ζητάμε από τη χώρα μας να κυρώσει άμεσα την ευρωπαϊκή σύμβαση – πλαίσιο για τις μειονότητες και την αντίστοιχη σύμβαση για τις λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες.

Η **περιφερειακή συνεργασία** είναι πρώτα υπόθεση βιωσιμότητας και μετά επιχειρηματικής δράσης. Προτεραιότητα οφείλουν να έχουν στόχοι όπως το κλείσιμο των πυρηνικών εργοστασίων, η απόκρουση των μεταλλαγμένων, η προώθηση της βιολογικής γεωργίας και της ήπιας ενέργειας, η ανάπτυξη των σιδηροδρομικών μεταφορών, η βιώσιμη διαχείριση των υδάτινων πόρων και των ευαίσθητων οικοσυστημάτων, η βελτίωση των όρων ζωής των παραμεθόριων πληθυσμών.

Στο πλαίσιο αυτό, οι παραδοσιακές διαφορές θα πρέπει να εξεταστούν στο φως των νέων δεδομένων.

- Για την υφαλοκρηπίδα στο Αιγαίο, προτείνουμε οριοθέτηση από το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Δίνουμε προτεραιότητα σε προκαταρκτική συμφωνία για αμοιβαίο αποκλεισμό κάθε υποθαλάσσιας έρευνας για πετρέλαιο.
- Για την εκκρεμότητα με το όνομα της πρώην γιουγκοσλαβικής δημοκρατίας της Μακεδονίας, αναγνωρίζουμε ότι η ευρύτερη γεωγραφική Μακεδονία έχει πολυεθνική ιστορία αιώνων, ότι καμιά εθνότητα δεν είναι «πιο Μακεδόνες» από τις υπόλοιπες αλλά και ότι κάθε χώρα έχει η ίδια τον τελικό λόγο για το όνομά της και τις περιφέρειες της.

Για το **Κυπριακό**, εμμένουμε στην προοπτική **συναινετικής λύσης** βασισμένης στις αποφάσεις του ΟΗΕ, το ευρωπαϊκό κεκτημένο αλλά και τα σημεία που είχαν δεχθεί οι δυο πλευρές για τη δημιουργία μιας ανεξάρτητης, διζωνικής ομοσπονδίας των δύο κοινοτήτων. Ενισχύουμε τις προσπάθειες επαναπροσέγγισης και συνεργασίας των δύο κοινοτήτων και την κατάρρευση του "μύθου" ότι οι δύο κοινότητες δεν μπορούν να ζήσουν πλέον μαζί.

6.3 Δικαιοσύνη και αλληλεγγύη σε όλο τον κόσμο – χωρίς φτώχεια, πείνα και θάνατο

Οι διαφορές στο επίπεδο διαβίωσης και ευκαιριών μεταξύ των ανεπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών είναι συγκλονιστικές και απαράδεκτες για κάθε έννοια δικαιοσύνης και ισότητας. Μια πολιτική παγκόσμιας δικαιοσύνης και αλληλεγγύης θα πρέπει να συνεκτιμά ότι η Ελλάδα ανήκει στα μέλη του ΟΟΣΑ και του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ, πιστεύοντας ότι ένας βιώσιμος και δίκαιος κόσμος για όλους είναι εφικτός αλλά και αναγκαίος, υποστηρίζουν ότι:

- η αντιμετώπιση των παγκόσμιων ανισοτήτων είναι και δική μας υπόθεση. Η επίτευξη των Στόχων της Χιλιετίας μας αφορά και εμάς ως χώρα.
- οι αναπτυγμένες χώρες οφείλουν τόσο για λόγους πολιτισμού και δικαιοσύνης όσο και για τη δική τους ασφάλεια να βοηθήσουν τον υπόλοιπο παγκόσμιο πληθυσμό να εξασφαλίσει ανθρώπινα επίπεδα ζωής χωρίς τις υπερβολές κατανάλωσης και σπατάλης του Δυτικού κόσμου.
- στους διεθνείς οργανισμούς και διασκέψεις η Ελλάδα πρέπει να συμπεριφέρεται όχι ως το κέντρο του κόσμου εστιάζοντας αποκλειστικά στα δικά της βραχυπρόθεσμα συμφέροντα αλλά ως μια σύγχρονη χώρα που εκπροσωπεί σταθερά τις αρχές της **βιωσιμότητας, της ειρήνης, του διαλόγου των πολιτισμών, του δίκαιου εμπορίου, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και της κοινωνικής αλληλεγγύης.**

Ζητάμε:

- αύξηση της επίσημης βοήθειας προς τις αναπτυσσόμενες χώρες στο 0,7% του ΑΕΠ και επικέντρωσή της στους φτωχότερους κατοίκους των λιγότερο αναπτυγμένων χωρών, με τις προτεραιότητες να καθορίζονται σε συνεργασία με τις τοπικές κοινότητες,
- καθολική πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας πρωτοβάθμια εκπαίδευση μέχρι το 2015,
- διαγραφή του χρέους των αναπτυσσόμενων χωρών, ιδιαίτερα των φτωχότερων, μέσα από διαφανείς και ελέγξιμες διαδικασίες με συμμετοχή των ενδιαφερομένων κοινοτήτων,
- συντονισμένες προσπάθειες για την καταπολέμηση των μεγάλων γενικευμένων επιδημιών, με προτεραιότητα το AIDS, τη φυματίωση και την ελονοσία,
- διασφάλιση ότι όλοι μπορούν να αποκτήσουν μια βασική οικονομική δυνατότητα χωρίς να χρειάζεται να καταφύγουν σε δραστηριότητες που τους βλάπτουν, όπως η πορνογραφία, η πορνεία και η πώληση ανθρωπίνων οργάνων.

7 Ανθρώπινα δικαιώματα και ασφάλεια για όλους

*"Όποιος θυσιάζει την ελευθερία του για την ασφάλεια του,
θα χάσει και την ελευθερία και την ασφάλειά του"
(Βενιαμίν Φραγκλίνος)*

Μια πολιτική που στοχεύει στην "ασφάλεια", περιορίζοντας την δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα τόσο σε ευρωπαϊκό ή παγκόσμιο επίπεδο όσο και στο εσωτερικό της χώρας είναι καταδικασμένη σε αποτυχία, μια και ούτε την ασφάλεια θα πετύχει ούτε τη δημοκρατία θα περισώσει, αφού της στερεί τη βασική διαφορά της από όσους την πολεμούν.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ προτείνουν ένα ουσιαστικό και δημόσιο διάλογο για το πώς μπορεί:

- να προλαμβάνεται η *κοινωνική ένταση* μέσα από διαδικασίες διαβούλευσης πριν από τη λήψη κρίσιμων πολιτικών αποφάσεων,
- μια σχεδιασμένη κοινωνική πολιτική να μειώσει *τα αίτια και τα φαινόμενα* της εγκληματικότητας,
- να αντιμετωπισθεί με *πολιτικά μέσα* η βία σε όλες τις μορφές της κοινωνικής και πολιτικής ζωής.

Η **Αυτοδιοίκηση** με τη στήριξη μιας καλά σχεδιασμένης πολύπλευρης πολιτικής μπορεί να προωθήσει μια ολοκληρωμένη πολιτική με στόχο την πρόληψη και τη μείωση της εγκληματικότητας που θα περιλαμβάνει:

- αναβάθμιση των υποβαθμισμένων περιοχών και ανάπτυξη πολιτιστικών προγραμμάτων σε συνεργασία με τοπικούς συλλόγους και πρωτοβουλίες πολιτών,
- συνεργασία με το ΚΕΘΕΑ και άλλους κοινωνικούς φορείς για τη δημιουργία κι άλλων προγραμμάτων πρόληψης, ενημέρωσης, αποτοξίνωσης και κοινωνικής ένταξης των χρηστών αλλά και ελεγχόμενης χορήγησης μεθαδόνης και εξαρτησιογόνων ουσιών,
- αποφυγή δημιουργίας ζωνών με κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες (γκέτο) και προσπάθεια ξαναζωντανέματος της γειτονιάς σε συνεργασία με συλλόγους γειτονιάς,

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ δεν αποδέχονται το κουρέλιασμα των δημοκρατικών κατευθύνσεων των τελευταίων χρόνων κι απαιτούν:

- ✓ την πλήρη αποκάλυψη των υπευθύνων αλλά και της έκτασης των **υποκλοπών**
- ✓ την πλήρη διαλεύκανση της **απαγωγής** των πακιστανών αλλά και της προσπάθειας εκφοβισμού βασικών συντελεστών της αποκάλυψης του σκανδάλου
- ✓ την πλήρη διαλεύκανση των παράνομων **πτήσεων και απαγωγών** μέσω ελληνικού εδάφους και ελληνικών αεροδρομίων που θέτει τεράστιο ζήτημα πολιτικών και ποινικών ευθυνών της κυβέρνησης και των αρμοδίων που συγκάλυψαν τα γεγονότα

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ παραμένουν σταθεροί στη θέση ότι κανένας δεν θα πρέπει να αναγκάζεται να επιστρέψει σε μία χώρα όπου ενδέχεται να απειλείται -άμεσα ή έμμεσα- η ζωή του, η σωματική του ακεραιότητα και η αξιοπρέπεια του.

Η εμπειρία των αποτυχιών στη Μέση Ανατολή, το Ιράκ, την Τσετσενία και σε κάθε γωνιά του κόσμου, δείχνει ότι η καλύτερη άμυνα μας απέναντι στην τρομοκρατία είναι η βαθιά μας προσήλωση στην δημοκρατία και στις αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ένας δρόμος πιο επίπονος αλλά ο μόνος αποτελεσματικός απέναντι σε όσους επιβουλεύονται τη δημοκρατία και την ελευθερία.

Ο μόνος τρόπος για να αποτρέψουμε την πραγματοποίηση τρομοκρατικών επιθέσεων στην Ελλάδα και το Δυτικό κόσμο γενικότερα είναι να εμποδίσουμε τις κρατικές-τρομοκρατικές επιθέσεις οπουδήποτε αλλού. Αποδεικνύεται καθημερινά σε όλες τις γωνιές του πλανήτη ότι ακόμα και η πιο ισχυρή στρατιωτική μηχανή και ο περιορισμός των δικαιωμάτων δεν

μπόρεσε να αντιμετωπίσει τρομοκρατικές επιθέσεις ακόμα και σε ευρωπαϊκές πρωτεύουσες. Ο αφοπλισμός τους με πολιτικά μέσα είναι η μόνο λύση.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ έχουν επιλέξει την αντίθεση στην άσκηση βίας για την επίτευξη πολιτικών στόχων από οπουδήποτε και αν προέρχεται, πολύ περισσότερο αν θέτει σε κίνδυνο ανθρώπινες ή άλλες ζωές ή το πολιτιστικό και φυσικό περιβάλλον, όχι μόνο για λόγους αρχής αλλά και για πρακτικούς λόγους: η βίαιη αντιπαράθεση προκαλεί φοβικά και συντηρητικά αντανακλαστικά στους πολίτες, και διαμορφώνουν την καλύτερη βάση για την αποδοχή του περιορισμού των ελευθεριών και των δικαιωμάτων.

Ο ορισμός των βασανιστηρίων όπως αναφέρονται στη Διεθνή Σύμβαση για την κατάργηση των βασανιστηρίων πρέπει να γίνεται σεβαστός. Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ καταδικάζουν οποιαδήποτε προσπάθεια επαναπροσδιορισμού του, ώστε να δίνεται το δικαίωμα χρήσης των βασανιστηρίων όταν πρόκειται για πράξεις τρομοκρατίας ή με όποια άλλη δικαιολογία. Η "ελευθερία από τα βασανιστήρια" (freedom of torture), σύμφωνα με την απόφαση της Παγκόσμιου Συνεδρίου της Βιέννης του 1993, έχει καταταγεί στα "βασικά ανθρώπινα δικαιώματα".

Υποστηρίζουμε το **δικαίωμα στην άρνηση στράτευσης** για λόγους συνείδησης (αντιρρησίες συνείδησης), όπως ισχύει στις περισσότερες χώρες. Η εναλλακτική κοινωνική θητεία την οποία υπηρετούν όσοι αρνούνται την στράτευση για λόγους συνείδησης πρέπει να συμβάλλει στην αντιμετώπιση κοινωνικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων και να μην χρησιμοποιείται ως τιμωρία ή μέσο εκφοβισμού. Διαφωνούμε με κάθε σκέψη για υποχρεωτική στράτευση στα 18 και υποχρεωτική ή εθελοντική στράτευση των γυναικών.

8 Ανοικτή κοινωνία, που να περιέχει πολλές κοινωνίες

Για μας, **συμπολίτες μας είναι όλοι όσοι μοιράζονται μαζί μας τον τόπο που ζούμε**, ανεξάρτητα από καταγωγή, ιθαγένεια, θρήσκευμα, ηλικία, φύλο, αρτιμέλεια, αγοραστική δύναμη, κοινωνική θέση, πολιτισμική ταυτότητα ή προσωπικές επιλογές. Θέλουμε μια κοινωνία που να ανήκει σε όλους, εξαλείφοντας κάθε μορφή διακρίσεων είτε προβλέπονται σε νόμους ή επίσημες αποφάσεις, είτε «προκύπτουν» απλώς στην πράξη. Επιδιώκουμε αλλαγές στον τρόπο ενημέρωσης αλλά και στο εκπαιδευτικό σύστημα και το ίδιο το περιεχόμενο της εκπαίδευσης, ώστε οι πολίτες αλλά και τα παιδιά να μάθουν να σέβονται και να αγαπούν την πολυχρωμία και τη διαφορετικότητα. Το σχολείο μπορεί να βοηθήσει στην αλληλοκατανόηση, δίνοντας την ευκαιρία γνωριμίας των πολιτισμών μεταξύ τους μέσω των παιδιών μεταναστών και προσφύγων που φοιτούν σήμερα σε αυτά, μέσω της διοργάνωσης πολιτιστικών εκδηλώσεων και της προσαρμογής του σχολικού προγράμματος στις νέες πραγματικότητες, της μετατροπής του σε πρότυπο δημοκρατίας και γέφυρας των πολιτισμών.

8.1 Γυναίκες: πέρα από την ισοτιμία και το ρόλο του «μισού του ουρανού»

Ο αγώνας για αρμονία και ισορροπία στις ανθρώπινες κοινωνίες, ξεκινά από τις σχέσεις των φύλων και βρίσκεται στον πυρήνα της οικολογικής σκέψης. Η κατάργηση των διακρίσεων εις βάρος των γυναικών και η οικοδόμηση ισότιμων ανθρώπινων σχέσεων και δεν αφορά μόνο τις γυναίκες αλλά εξίσου και τους άνδρες. Η πρόσφατα κατακτημένη σχετική αυτονομία των γυναικών απειλείται από τις επιπτώσεις της εργασιακής ανασφάλειας. Γι' αυτό υποστηρίζουμε **ισότιμη πρόσβαση στην εργασία** με:

- Ισότητα μισθών
- Μείωση του χρόνου εργασίας
- Κατοχύρωση του δικαιώματος των γυναικών να επιλέγουν ελεύθερα οι ίδιες τη μορφή απασχόλησής τους, χωρίς να τους επιβάλλεται αναγκαστικά μερική απασχόληση ή απασχόληση στο σπίτι.
- Ίσες ευκαιρίες για επαγγελματική κατάρτιση.

Δεν δεχόμαστε την κρατούσα αντίληψη ότι η **οικογένεια** και οι υποχρεώσεις της πρέπει να είναι ευθύνη μόνο των γυναικών γι' αυτό υποστηρίζουμε:

- Παροχές δημόσιων υπηρεσιών προσιτές σε όλους/ες για την φροντίδα των εγκύων, των παιδιών, αλλά και των ηλικιωμένων.
- Οικογενειακή πολιτική που να ευνοεί την προσωπική αυτονομία και εξασφαλίζει καλύτερη διανομή υπηρεσιών πρόνοιας. Γενναία αύξηση των επιδομάτων τέκνων. Ιδιαίτερη μέριμνα για τις ανάγκες των μονογονεϊκών οικογενειών. Τα θετικά μέτρα που ισχύουν για τις μητέρες αλλά και τους πατέρες στον δημόσιο τομέα να επεκταθούν και στον ιδιωτικό.
- Υποστήριξη του οικογενειακού προγραμματισμού, με πολιτικές που να λαμβάνουν υπόψη ότι η τεκνοποιία και η αντισύλληψη αποτελούν ευθύνη και των δύο φύλων. Είμαστε πάντως αντίθετοι σε κάθε μέτρο που θα εμποδίζει την οποιαδήποτε γυναίκα να επιλέξει αν θα γίνει μητέρα ή όχι.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ διεκδικούν να σπάσει η ανοχή και η σιωπή απέναντι στην βία κατά των γυναικών:

- Προωθούμε εκπαίδευση για υπεύθυνη **σεξουαλική συμπεριφορά** (αντισύλληψη, προστασία από το AIDS) που να σέβεται το άλλο πρόσωπο. Κάνουμε αγώνα για την εξάλειψη συμπεριφορών και αντιλήψεων που έχουν ως αποτέλεσμα τη σεξουαλική, σωματική και ψυχική κακοποίηση των γυναικών και τον εξαναγκασμό σε εκπόρνευση κάθε μορφής.
- Ο βιασμός μέσα στο γάμο και οι **βίαιες συμπεριφορές** μεταξύ συζύγων ή ερωτικών συντρόφων δεν αποτελούν οικογενειακή ή ιδιωτική υπόθεση, αλλά σοβαρά ποινικά

αδικήματα που θα πρέπει να οδηγούνται στη δικαιοσύνη και να τιμωρούνται. Η πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση για την αντιμετώπιση της ενδο-οικογενειακή βίας έρχεται να καλύψει ένα νομοθετικό κενό, έχει όμως πολλές σοβαρές ελλείψεις: δεν αναγνωρίζει τις αιτίες του προβλήματος και την πολυπλοκότητά του, δίνει έμφαση στην προστασία του θεσμού της οικογένειας και όχι των μελών της, δεν δίνει την πρέπουσα βαρύτητα σε όλες τις μορφές ενδο-οικογενειακής βίας. Θα παρακολουθήσουμε την εφαρμογή του νόμου προκειμένου σε συνεργασία με ΜΚΟ, φεμινιστικές οργανώσεις και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων να προωθηθούν οι αναγκαίες αλλαγές

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ επικεντρώνουν τα επόμενα χρόνια την προσπάθεια τους να γίνουν οι εξής αλλαγές στα θέματα της βίας ενάντια στις γυναίκες και της **διεθνούς σωματεμπορίας** γυναικών (trafficking):

- Εκπαίδευση και συνεχή πληροφόρηση των αρμόδιων αστυνομικών οργάνων.
- Υποστήριξη κατάλληλων υπηρεσιών για την αποκατάσταση των γυναικών που έχουν υποστεί ενδο-οικογενειακή βία (δημιουργία καταφυγίων, προγράμματα στήριξης κ.α.)
- Αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης ώστε να προωθείται η ισότητα των δύο φύλλων, τα δικαιώματά γυναικών και κοριτσιών και οι ισόρροπες σχέσεις των δύο φύλλων και να μην προβάλλονται ξεπερασμένα μοντέλα οικογένειας. Προγράμματα συνειδητοποίησης ολόκληρης της κοινωνίας και αντιμετώπισης στερεότυπων επιβολής και κυριαρχίας πάνω στις γυναίκες, σε κάθε πολιτική εκπαίδευσης και κατάρτισης, ξεκινώντας από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση.
- Ειδική μέριμνα χρειάζεται για τα μεγαλύτερα θύματα: τις γυναίκες μετανάστριες, που συχνά πέφτουν θύματα άγριας σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Ακραίες περιπτώσεις αποτελούν η εκμετάλλευση ανηλίκων και η καταναγκαστική πορνεία. Απαιτούμε πλήρη νομοθετική και κοινωνική προστασία των θυμάτων αυτού του σύγχρονου δουλεμπορίου. Τιμωρία των δουλεμπόρων και επιβολή κυρώσεων στους πελάτες, παροχή ουσιαστικής βοήθειας (ιατρικής, ψυχολογικής), αποκατάσταση και κοινωνική επανένταξη των θυμάτων, δημιουργία χώρων στέγασης, προστασία από τον κίνδυνο απέλασης για όσες δεν επιθυμούν να επιστρέψουν στη χώρα τους

Για την εξάλειψη των αδικιών και των ανισοτήτων υποστηρίζουμε **πολιτική θετικών δράσεων** (με ποσοτώσεις, αναλογικότητα κ.λπ.) η οποία είναι ευθύνη της πολιτείας, με την ενσωμάτωσή της σε όλους τους νόμους αλλά και ευθύνη των κομμάτων, των συνδικάτων και των κινημάτων πολιτών, στο εσωτερικό τους. Παράλληλα, στηρίζουμε την αυτονομία των γυναικείων οργανώσεων και την ενίσχυση του ρόλου τους.

8.2 Μειονότητες: ο πλούτος της κοινωνίας

Πιστεύουμε σε μια ανοικτή και πολυπολιτισμική κοινωνία και στο δικαίωμα αυτοπροσδιορισμού. Στο πλαίσιο αυτό δεν έχει σημασία ποιες μειονότητες θέλουμε εμείς να αναγνωρίζουμε, αλλά ποιοι συμπολίτες μας επιθυμούν να καταγράφονται ως ιδιαίτερες εθνικές ή γλωσσικές ομάδες στα πλαίσια της ελληνικής κοινωνίας. Τα μειονοτικά ζητήματα δεν είναι ζήτημα διακρατικών σχέσεων αλλά ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων. Θεωρώντας τις ιδιαιτερότητες αυτές πολιτισμικό πλούτο και όχι δυνητική απειλή, αρνούμαστε κάθε διάκριση μεταξύ πολιτών με κριτήρια εθνικής καταγωγής ή ταυτότητας.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ διεκδικούν:

- Υπογραφή και εφαρμογή από το κράτος των Ευρωπαϊκών συνθηκών για τις μειονότητες και τις λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες.
- Μελέτη και διάσωση των παραδοσιακών πολιτισμικών στοιχείων, αποφυγή της δημιουργίας γκέτο, αλλά και θετικές διακρίσεις σε τομείς όπου η ισότητα ευκαιριών δεν είναι δεδομένη.

8.3 Μετανάστες-πρόσφυγες: γέφυρες πολιτισμών

Για μας **οι μετανάστες/τριες και οι πρόσφυγες αποτελούν πλούτο και όχι απειλή**. Προϋπόθεση όμως για να έρθει ο πλούτος αυτός στην επιφάνεια, είναι η αποδοχή της παρουσίας τους και η ισότιμη ένταξή τους στην κοινωνία μας αναγνωρίζοντας τη συνεισφορά τους στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας, στην αναζωογόνηση επαγγελμάτων, (αγροτικών και άλλων) περιοχών και σχολικών μονάδων, τη στήριξη που έχουν προσφέρει σε ηλικιωμένους και άτομα που έχουν ανάγκη.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ ζητάνε:

- Άμεση οργάνωση χώρων υποδοχής των μεταναστών/στριών, με αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης και υγιεινής.
- Αναγνώριση της πραγματικότητας ότι τα σύγχρονα σχολεία είναι πολυπολιτισμικά και προσαρμογή της εκπαίδευσης στις νέες ανάγκες αλλά και ευκαιρίες γνωριμίας των πολιτισμών μεταξύ τους
- Επιτάχυνση των διαδικασιών εξέτασης του αιτήματος για άσυλο σε συνδυασμό με την άμεση χορήγηση προσωρινής άδειας παραμονής (ροζ κάρτα). Γενναιόδωρη χορήγηση ασύλου και όχι «με το σταγονόμετρο» όπως ισχύει σήμερα. Θεωρούμε ότι εκτός από την αυτονόητη χορήγηση ασύλου σε πρόσφυγες πολέμου ή μεγάλων οικολογικών καταστροφών, πρέπει να δίνεται άσυλο και στις περιπτώσεις ανθρώπων που προέρχονται από χώρες όπου υφίστανται διωγμοί για λόγους θρησκείας, φυλής, φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού, φιλοσοφικών και θρησκευτικών πεποιθήσεων και πολιτικής δράσης.
- Υπηρεσίες κοινωνικής υποστήριξης προς όλους/ες τους μετανάστες/στριες, νομιμοποιημένους/ες και μη, για πρόσβαση σε πρωτοβάθμια περίθαλψη, βοήθεια στην εξεύρεση στέγης και εργασίας, εκμάθηση ελληνικής γλώσσας, επανένωση οικογενειών. Διερμηνείες στις δημόσιες υπηρεσίες για τις βασικές γλώσσες των μεταναστών/στριών και αντίστοιχα ενημερωτικά φυλλάδια για τις διαδικασίες που τους/τις αφορούν.
- Στήριξη προγραμμάτων λαϊκών, ποικίλων εκδηλώσεων, πολυπολιτισμικού χαρακτήρα, σε κοινόχρηστους χώρους μιας πόλης με στόχο τη βιωματική ανάπτυξη και της επικοινωνίας μεταξύ των πολιτισμών.
- Διευκόλυνση των προσπαθειών τους να αποκτήσουν δικούς τους χώρους λατρείας και πολιτιστικά κέντρα. Ειδικά για τους/τις Μουσουλμάνους/ες, υποστηρίζουμε αποκεντρωμένα τζαμιά στις περιοχές όπου κυρίως μένουν.
- Αυτόματη παραχώρηση ελληνικής ιθαγένειας για τα παιδιά μεταναστών που έχουν γεννηθεί στη χώρα μας. Παραχώρηση «διπλής υπηκοότητας» σε όσους ξένους/ες διαμένουν στη χώρα μας για χρόνια και του δικαιώματος εκλέγειν και εκλέγεσθαι σε συνδικαλιστικό, τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, μετά από εύλογο χρονικό διάστημα από την ένταξή τους στην ελληνική κοινωνία.
- Στήριξη του πανευρωπαϊκού αιτήματος για ευρωπαϊκή ιθαγένεια σε όλους τους μετανάστες που συμπληρώνουν συγκεκριμένο χρόνο νόμιμης παραμονής.
- Αφαίρεση των ναρκών κατά προσωπικού στα σύνορα.

8.4 Κατάργηση των διακρίσεων, στήριξη για τους Ρομά

Θεωρούμε ότι η ύπαρξη των **Ρομά** (τσιγγάνων) είναι πλούτος για την κοινωνία. Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ υποστηρίζουν την προσαρμογή των πολιτικών και πρακτικών σε όλα τα επίπεδα, ώστε να εξαλειφθούν οι διακρίσεις απέναντί τους και να καταργηθούν τα στερεότυπα που έχουν αναπτυχθεί. Ιδιαίτερη σημασία έχει η εξασφάλιση πρόσβασης για όλα τα μέλη της κοινότητας των Ρομά (τσιγγάνων) στην προληπτική ιατρική αλλά και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, την κατάλληλη εκπαίδευση, τη στέγαση, την καθαριότητα και υγιεινή, το πόσιμο-ασφαλές νερό και την αποχέτευση μέσα από οργανωμένα και με την αναγκαία κοινωνική και περιβαλλοντική ευαισθησία προγράμματα. Απορρίπτουμε την πελατειακή αξιοποίηση ευρωπαϊκών πόρων και την αναποτελεσματική χρήση ή σπατάλη τους

που τελικά δεν βοηθάει την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των Ρομά. Οι τσιγγάνοι και άλλες ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες μπορούν να συμβάλλουν με την κατάλληλη ενημέρωση και στήριξη στην αποτελεσματική οργάνωση των προγραμμάτων ανακύκλωσης κι επαναχρησιμοποίησης ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών αποβλήτων και άλλων ανακυκλώσιμων υλικών, με τήρηση περιβαλλοντικών προδιαγραφών.

8.5 Εξάλειψη του κοινωνικού αποκλεισμού

Οι κοινωνικές ομάδες που πλήττονται από όψεις κοινωνικού αποκλεισμού, καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα που δεν έχει πάντα κοινά στοιχεία: Διακρίσεις υφίστανται και οι ηλικιωμένοι, τα άτομα με αναπηρία, αλλά και άποροι, αναλφάβητοι, αποφυλακισμένοι, εκδιδόμενα άτομα.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ προτείνουν:

- Παροχή υπηρεσιών και οικονομική υποστήριξη, σε τοπικό και κρατικό επίπεδο, σε τομείς όπως προστασία, δημιουργική απασχόληση, φροντίδα, υγεία, παιδεία, ψυχαγωγία, δυνατότητες μετακινήσεων.
- Προσπελάσιμοι δημόσιοι χώροι, υπηρεσίες και συγκοινωνίες. Πεζοδρόμια με επαρκές πλάτος παντού.
- Προγράμματα υποστήριξης στο σπίτι, χωρίς απαγορευτικές λίστες αναμονής. Υποστήριξη με επαγγελματίες βοηθούς για τις πιο σοβαρές αναπηρίες.
- Δημιουργία αποθέματος κοινωνικής κατοικίας, με αξιοποίηση εγκαταλειμμένων κτιρίων, για διάθεσή τους στο 1/3 του ενοικίου σε άστεγους ή άτομα με επισφαλή στέγη. Θέσπιση κοινωνικού συντελεστή για όλα τα νέα κτίρια
- Κέντρα επείγουσας φιλοξενίας για όλες τις κατηγορίες αστέγων, συνδυασμένα με ιατρική, ψυχιατρική και ψυχολογική βοήθεια. Μακροχρόνια προγράμματα επανένταξης για ειδικές κατηγορίες αστέγων όπως χρήστες, ψυχασθενείς ή αποφυλακιζόμενοι.
- Στήριξη της δημιουργίας κοινωνικών μη κερδοσκοπικών επιχειρήσεων, με δέσμευση να προσφέρουν απασχόληση σε αστέγους.
- Έμπρακτη δραστηριοποίηση των υπαλλήλων των Κοινωνικών Υπηρεσιών για την απόκτηση από τους αιτούντες των απαιτούμενων εγγράφων (π.χ. επίδομα απορίας, βιβλιάριο υγείας κλπ.) με ευέλικτες και εφικτές διαδικασίες

8.6 Όχι διακρίσεις με βάση τον σεξουαλικό προσανατολισμό

Ο στόχος για καταπολέμηση των διακρίσεων σε όλους τους τομείς, αφορά ιδιαίτερα το **σεβασμό της προσωπικής ζωής και της σεξουαλικής ταυτότητας** όλων.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ ζητάνε:

- ✓ Νομοθετική κατοχύρωση του πολιτικού γάμου στα ζευγάρια του ίδιου φύλου εφόσον το επιθυμούν, με ίσα δικαιώματα με τα ετερόφυλα ζευγάρια, όπως συμβαίνει ήδη σε αρκετές ευρωπαϊκές χώρες.
- ✓ Εξάλειψη νομοθετικών ρυθμίσεων, συμπεριφορών και κοινωνικών προτύπων που οδηγούν σε διακρίσεις με βάση τον σεξουαλικό προσανατολισμό των ατόμων: ίδια ηλικία σεξουαλικής συναίνεσης για όλους τους πολίτες, μέτρα κατά της βίας στις συμβιώσεις, όπως πρόσφατα προβλέφθηκε σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία κατά των γυναικών, απαγόρευση της θεώρησης της ομοφυλοφιλίας και αμφιφυλοφιλίας ως μη συμβατής συμπεριφοράς στο στρατό και τα σχολεία.
- ✓ Χρηματοδότηση έρευνας στα ακαδημαϊκά και ερευνητικά ιδρύματα και ενθάρρυνση του επιστημονικού –ακαδημαϊκού και εκλαϊκευμένου διαλόγου καθώς και ενισχυτικά μέτρα για την εμπέδωση μιας συμπεριφοράς χωρίς διακρίσεις μέσα στην κοινωνία, με επιστημονικά έγκυρη ενημέρωση στα σχολεία, το στρατό και τα ΜΜΕ.

8.7 Εξαρτήσεις: μείωση της βλάβης

Η εμμονή στις μέχρι τώρα πολιτικές οδηγεί σε ζωές που χάνονται, διαρκή ενίσχυση των εμπόρων ναρκωτικών, ώθηση πολλών χρηστών σε μικρο-εγκληματικότητα και παράλογες κρατικές δαπάνες για φυλακές, δικαστήρια και δίωξη. Υποστηρίζουμε μια πολιτική ναρκωτικών που αντιμετωπίζει τον εθισμό ως συνολικότερο πρόβλημα υγείας, με σαφή διάκριση μεταξύ ψυχικής και σωματικής εξάρτησης.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ προτείνουν:

- **Αλλαγή νομοθεσίας και πολιτικής με κριτήριο την ελαχιστοποίηση της βλάβης** και όχι την καταστολή. Διαχωρισμό στην αντιμετώπιση των ουσιών («σκληρά-μαλακά») με διερεύνηση της δυνατότητας αποποινικοποίησης ορισμένων κατηγοριών, αξιοποιώντας την εμπειρία από πλήθος ευρωπαϊκές χώρες,
- Κέντρα άμεσης βοήθειας για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών σε 24ωρη βάση, στελεχωμένα με γιατρούς, νοσηλευτές και πρώην χρήστες.
- Συμβουλευτικοί σταθμοί για θέματα απεξάρτησης, με ειδικευμένους ψυχολόγους, κοινωνικό λειτουργό, θεραπευτή και πρώην χρήστες.
- Εκπαίδευση του μέγιστου δυνατού αριθμού πρώην χρηστών για συμμετοχή τους σε όλα τα σχετικά προγράμματα και στήριξη των θεραπευτικών κοινοτήτων.

9 Υγεία και πρόληψη, πέρα από την ιατρική

Πολιτική για την υγεία σημαίνει κυρίως παρέμβαση στις αιτίες που την υπονομεύουν καθημερινά. Τοξικές ουσίες και καρκινογόνοι παράγοντες, ρύπανση και επικίνδυνα τρόφιμα, ατυχήματα αλλά και ανθυγιεινοί τρόποι ζωής επιβαρύνουν την υγεία μας πολύ περισσότερο από ό,τι μπορεί να βοηθήσει η όποια ιατρική περίθαλψη.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ προτείνουν:

- Υλοποίηση όλων των Πράσινων Προτάσεων που έχουν να κάνουν με μείωση της κατανάλωσης ορυκτών καυσίμων, μείωση της ρύπανσης, εξάλειψη τοξικών ουσιών σε προϊόντα, επέκταση του πράσινου, ενίσχυση της βιολογικής γεωργίας, ενθάρρυνση του περπατήματος και της ποδηλασίας οι οποίες έχουν και προφανή παράπλευρα οφέλη στον τομέα της υγείας.
- Ολοκληρωμένες πολιτικές περιορισμού και πρόληψης ατυχημάτων, ιδίως στους εργασιακούς χώρους και την τροχαία κυκλοφορία.
- Απαγόρευση του καπνίσματος σε όλους τους κλειστούς δημόσιους χώρους.
- Εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για υγιεινότερους τρόπους ζωής σε τομείς όπως διατροφή, άσκηση, καθημερινές συνήθειες αλλά και αντιμετώπιση παραγόντων άγχους ή νοσηρών προσωπικών σχέσεων
- Ισότιμη πρόσβαση όλων στην απαραίτητη περίθαλψη, χωρίς διακρίσεις αγοραστικής δύναμης.
- Σημαντικές επενδύσεις σε υλικοτεχνική υποδομή στα δημόσια νοσοκομεία με αύξηση των αποδοχών των νοσοκομειακών.
- Οι προσπάθειες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων υγείας θα πρέπει συμπεριλάβουν όλα τα θεραπευτικά συστήματα που είναι αναγνωρισμένα για την αποτελεσματικότητα τους μεταξύ των οποίων και διάφορα εναλλακτικά κι ολιστικά θεραπευτικά συστήματα που στηρίζει και προωθεί η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας. Ζητάμε θεσμοθέτησή τους και ενσωμάτωσή τους στην εκπαίδευση και στο σύστημα υγείας, αναγνώριση των δαπανών από τα ασφαλιστικά ταμεία και δυνατότητα επιλογής και πρόσβασης των πολιτών στα διάφορα θεραπευτικά συστήματα. Θέσπιση προτύπων για την εκπαίδευση των εναλλακτικών ιατρών και θεσμική κατοχύρωσή τους με βάση την ευρωπαϊκή εμπειρία.
- Τερματισμός των πειραμάτων σε ζώα στην ιατρική εκπαίδευση αλλά και στην έρευνα.
- Αμφισβήτηση των προκαταλήψεων και διακρίσεων που πλήττουν κατηγορίες ασθενών όπως οι φορείς του AIDS ή τα άτομα με ψυχικές παθήσεις.
- Πλαίσιο προστασίας απέναντι στη γενετική έρευνα και μηχανική, με απόλυτο αποκλεισμό της κλωνοποίησης οργανισμών και της ευρεσιτεχνίας για γονίδια ζωντανών οργανισμών. Δίνουμε έμφαση στον αποκλεισμό στρατιωτικών εφαρμογών (βιολογικά όπλα), στο απόρρητο των προσωπικών γενετικών δεδομένων και τη μη διαφυγή γενετικά τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον.
- Αύξηση των θέσεων ειδικότητας Οικογενειακού γιατρού γενικής ιατρικής. Άμεση εκκίνηση της εφαρμογής του προγράμματος του Οικογενειακού Γιατρού για κάθε οικογένεια με τους ήδη υπάρχοντες γενικούς ιατρούς.
- Να υπογράφονται συμβάσεις των ταμείων με όλους τους γιατρούς όλων των ειδικοτήτων, έτσι ώστε να εξαλειφθούν φαινόμενα διαφθοράς και ειδικής μεταχείρισης, και παράλληλα οι ασθενείς να μπορούν να επιλέγουν οι ίδιοι το γιατρό τους. Καταπολέμηση της διαφθοράς στα δημόσια νοσοκομεία.
- Τα ασφαλιστικά ταμεία να υπογράφουν συμβάσεις με ιδιωτικές κλινικές που διαθέτουν Μονάδες Εντατικής Θεραπείας, ως άμεσο μέτρο για την επίλυση του μεγάλου προβλήματος της εύρεσης κρεβατιών εντατικής για ασθενείς με επείγοντα και σοβαρά προβλήματα υγείας, μέχρι την οριστική επίλυση του προβλήματος σε αυτόν τον τομέα του Ε.Σ.Υ.

10 Παιδεία για όλους, για κοινωνικά ενεργούς και υπεύθυνους πολίτες

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ θεωρούμε κατ' αρχήν ότι είναι θεμελιώδης υποχρέωση της κοινωνίας και της δημόσιας διοίκησης να προσφέρει δωρεάν ένα εκπαιδευτικό σύστημα προσιτό σε όλους, ανεξάρτητα από την κοινωνική, οικονομική ή φυλετική θέση. Θα αγωνιστούμε για ένα εκπαιδευτικό σύστημα που αφ' ενός θα επιτρέπει στον κάθε άνθρωπο να έχει βασικές γνώσεις για το σύνολο της ανθρώπινης δραστηριότητας και αφ' ετέρου θα προσφέρει ίσες επαγγελματικές ευκαιρίες σε όλους τους πολίτες.

Παράλληλα όμως θα αγωνιστούμε και για μια παιδεία που καθιστά έναν πολίτη ανεξαρτήτως εκπαιδευτικής βαθμίδας, κάτοχο μιας βασικής κοινωνικής μόρφωσης και που έχει σαν στόχο όχι μόνο την επαγγελματική αποκατάσταση ή την απόκτηση γνώσεων αλλά και τη διαμόρφωση ενεργών πολιτών με κριτικό πνεύμα, σφαιρική αντίληψη των πραγμάτων, ικανών να συνυπάρχουν αρμονικά με το κοινωνικό και φυσικό περιβάλλον τους, με σεβασμό απέναντι στο διαφορετικό. Επιπλέον, θα αγωνιστούμε για τη δημιουργία εκείνων των συνθηκών που θα υποβοηθούν κάθε άτομο κατά τη νεανική του αναζήτηση να εκδηλώσει τις κλίσεις του και τα προσωπικά του χαρακτηριστικά.

10.1 Σχολείο ανοικτό στην κοινωνία

Το σχολείο δεν είναι απλά ένας χώρος στον οποίο τα παιδιά αποκτούν κάποιες πληροφορίες και κάποιες γνώσεις. Είναι μαζί με το οικογενειακό περιβάλλον η μικροκοινωνία στην οποία ζουν και ανατρέφονται τα παιδιά συμβιώνοντας με τους συμμαθητές και τους δασκάλους τους. Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ αποστασιοποιούμαστε από ιδεοληψίες που επιδιώκουν έναν αποστειρωμένο σχολικό παράδεισο ο οποίος θα «προστατεύει» τα παιδιά από την κοινωνία και τα σοβαρά της προβλήματα. Το σχολείο λοιπόν είναι φορέας παιδείας όχι μόνον μέσω των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Είναι μέρος της κοινωνίας και οι αξίες και τα πρότυπα που κυριαρχούν μεταφέρονται ως στάσεις και συμπεριφορές στα παιδιά και τους εκπαιδευτικούς. Δεν πρέπει να παραβλέπουμε το γεγονός ότι το σημερινό σχολείο λειτουργεί ως πολιτιστική και εκπαιδευτική προκρούστια κλίνη. Στο ελληνικό σχολείο η καλλιέργεια των ψυχοκινητικών δυνατοτήτων φθίνει ραγδαία όσο προχωράμε από το μεγάλο Δημοτικό προς το Γυμνάσιο για να εξαφανιστεί τελείως στο Λύκειο. Η απαίτηση για δημόσια και δωρεάν παιδεία έχει υποβαθμίσει την κριτική, που πρέπει γίνει για το ρόλο του σχολείου ως φορέα μιας κυρίαρχης ιδεολογίας. Στο όνομα των ίσων ευκαιριών έχει αναπτυχθεί για την εκπαίδευση ένας συγκεντρωτικός και ανελαστικός οργανισμός. Αντίθετα, μια ευελιξία και μια αυτονομία, που θα λάμβανε υπ' όψιν της τις κοινωνικές και πολιτιστικές ιδιαιτερότητες της κάθε κοινότητας, θα συντελούσε πραγματικά στην κατοχύρωση ίσων ευκαιριών.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ επιδιώκουμε να ανοίξουμε τον διάλογο για ένα εναλλακτικό σχολείο μέσα στο σχολείο, που θα προάγει την πολυπολιτισμικότητα. Εξ ίσου σημαντική είναι η δημόσια συζήτηση για τη δυνατότητα εναλλακτικής εκπαίδευσης έξω από τα σχολεία και χωρίς τη δέσμευση των προγραμμάτων του υπουργείου. Σε πολλές χώρες εφαρμόζεται η κατ' οίκον διδασκαλία αλλά και η λειτουργία εναλλακτικών σχολείων, που δεν τηρούν το επίσημο πρόγραμμα. Με δικλίδες, που να διασφαλίζουν το παιδί από την μετατροπή του σε πειραματόζωο, από τον εγκλωβισμό του σε θρησκευτικές σέκτες και από την παιδική εκμετάλλευση, τα εναλλακτικά σχολεία είναι ένας χρήσιμος θεσμός που μπορεί να προσφέρει την αναγκαία εμπειρία για το πώς θα λειτουργούν τα σχολεία του μέλλοντος. Καμιά αλλαγή δεν είναι δυνατόν να έχει επιτυχία στο χώρο του σχολείου χωρίς την άμεση συμμετοχή ολόκληρης της σχολικής κοινότητας (μαθητές-γονείς-εκπαιδευτικοί). Το περιεχόμενο του μαθήματος ουδέποτε έγινε αντικείμενο συλλογικής δράσης μέσα στο σχολείο. Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ θέτουμε από την αρχή το ζήτημα του περιεχομένου των σπουδών. Μέσα από διάλογο με τους επιστημονικούς φορείς και τους εκπαιδευτικούς πρέπει να προταθεί ένα εναλλακτικό αναλυτικό πρόγραμμα, που να αποτελέσει όχι απλώς αντικείμενο διεκδίκησης προς το υπουργείο αλλά από το κίνημα μέσα στα σχολεία και να αξιοποιηθεί εναλλακτικά από τους εκπαιδευτικούς.

Σε μια κοινωνία όπου το χρήμα αποτελεί μέτρο των πάντων και το θέαμα κυριαρχεί, η υπόθεση ότι ο κάθε εκπαιδευτικός είναι κοινωνικά αμόλυντος, άτρωτος από τα προϊόντα υποκοουλτούρας και υπεράνω υλικών αγαθών, αποτελεί στείρα και επικίνδυνη ιδεοληψία.

Είναι όμως βέβαιο ότι χάρη στην καθημερινή επαφή με τα παιδικά όνειρα, αρκετοί εκπαιδευτικοί διατηρούν ευαισθησίες και οράματα που η συντριπτική πλειοψηφία των ενηλίκων τα θυσιάσε στο βωμό του επαγγελματικού ανταγωνισμού.

Η παραδοχή ότι κάθε διεκδίκηση απευθύνεται στην κυβέρνηση και κάθε κινητοποίηση είναι άμυνα στις κυβερνητικές επιλογές, είναι θεωρούμε αδιέξοδη. Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ προτείνουν να περάσει η πρωτοβουλία των κινήσεων στους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και τους γονείς. Χρειάζεται άμεσα μια εκπαιδευτική «επανάσταση» που θα προτείνει αλλαγές και θα τις επιβάλει στην πράξη μέσα στα σχολεία με την ενεργή συμμετοχή ολόκληρης της σχολικής κοινότητας που θα πρέπει να έχει ουσιαστικό λόγο για το περιεχόμενο της εκπαίδευσης, για τον τρόπο διδασκαλίας, για το ρόλο του σχολείου στη γειτονιά, για το κτίριο του σχολείου.

Η δική μας παιδεία δεν βρίσκεται μόνο μέσα στα σχολεία, και δεν αναμένει εγκρίσεις από τους σχολικούς συμβούλους. Πρέπει να αναζητήσουμε και τους εξωσχολικούς θεσμούς που καλλιεργούν την παιδεία. Αξιοποιούμε την εκπαιδευτική εμπειρία άλλων πολιτισμών ώστε να ανανεώσουμε τη δική μας εκπαιδευτική κουλτούρα. Ξανασυζητάμε τη σημασία του ελεύθερου χρόνου και του παιγνιδιού. Είναι λοιπόν στρατηγικής σημασίας αναγκαιότητα να δημιουργήσουμε εναλλακτικούς εκπαιδευτικούς χώρους, εναλλακτικά κύτταρα παιδείας έξω από το καθιερωμένο σχολείο, που να διαδίδουν εναλλακτικές γνώσεις και να συνδέουν τη γνώση με την υπεύθυνη συμπεριφορά.

10.2 Ευέλικτο πρόγραμμα σπουδών και σχολικά εγχειρίδια

Σήμερα όλοι οι μαθητές στην Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση υποχρεώνονται να παρακολουθήσουν σε γενικές γραμμές μαθήματα που εντάσσονται στο ίδιο πρόγραμμα σπουδών, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τοπικές ιδιαιτερότητες, πολιτιστικές επιλογές ή επιλογές που γίνονται στη βάση αρχών και αντιλήψεων διαφορετικών από τις καθιερωμένες. Προτείνουμε, λοιπόν, προγράμματα σπουδών ευέλικτα, τα οποία κατά ένα ποσοστό να μπορούν να προσαρμοστούν στις τοπικές ιδιαιτερότητες, στις επιθυμίες των γονέων και των εκπαιδευτικών του κάθε χώρου. Σε αυτό το πλαίσιο, προτείνουμε το πρόγραμμα σπουδών να δομείται κυρίως γύρω από κάποια εθνικά πρότυπα μέσω των οποίων θα ελέγχεται η κατοχή του ελάχιστου επιπέδου επιθυμητών γνώσεων και δεξιοτήτων από τους μαθητές για τις διάφορες εκπαιδευτικές βαθμίδες και για τις διάφορες ομάδες μαθημάτων. Το κάθε σχολείο πρέπει να έχει την ελευθερία να επιτύχει αυτά τα πρότυπα με τον τρόπο που η αντίστοιχη εκπαιδευτική κοινότητα (εκπαιδευτικοί, γονείς και μαθητές) θεωρεί κατάλληλο, χωρίς περιορισμούς στο ωρολόγιο πρόγραμμα ή στα επιπλέον διδακτικά αντικείμενα.

Στην ίδια κατεύθυνση, το κάθε σχολείο θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα επιλογής του διδακτικού υλικού που θεωρεί καταλληλότερο. Ο θεσμός του ενός και μοναδικού συγγράμματος εξάντλησε τη χρησιμότητά του. Θα πρέπει το ΥΠΕΠΘ να ορίζει προδιαγραφές και να δημιουργήσει μηχανισμό έγκρισης του διδακτικού υλικού το οποίο θα δημιουργείται ελεύθερα σε αυτό το πλαίσιο. Τα σχολικά βιβλία πρέπει να είναι δωρεάν αλλά να επιστρέφονται ώστε να αναδιανέμονται. Εάν κάποιοι μαθητές τα χάσουν ή τα καταστρέψουν ή απλώς θέλουν να τα κρατήσουν στην βιβλιοθήκη τους, να πληρώνουν ένα μικρό τίμημα.

Επιπλέον προτείνουμε να συνδυαστούν τα θεωρητικά μαθήματα με αντίστοιχα βιωματικά μαθήματα και δράσεις, έτσι ώστε οι διάφορες διαστάσεις της γνώσης να μην παρουσιάζονται αποσπασματικά όπως συμβαίνει με το υπάρχον σύστημα αλλά να προβάλλονται οι συσχετίσεις τους ώστε ο μαθητής να μπορεί να συνειδητοποιεί την αλληλεξάρτηση των πραγμάτων, να αναπτύσσει σφαιρική άποψη για τον κόσμο και να ενισχύεται το ενδιαφέρον του για συμμετοχή. Π.χ. οι δράσεις περιβαλλοντικής εκπαίδευσης πρέπει να συνδυάζονται και να συνοδεύονται από το αντίστοιχο θεωρητικό πλαίσιο.

Σημαντική είναι τέλος η εισαγωγή στην υποχρεωτική διδακτική ύλη από την 1η Λυκείου του μαθήματος της Σεξουαλικής διαπαιδewγησης, ώστε να ενημερώνονται σωστά οι νέοι για τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα, τις μεθόδους αντισύλληψης, τη σεξουαλική συμπεριφορά και τις σχέσεις των δυο φύλων.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ ζητούν τη στήριξη των παιδιών μεταναστών με τάξεις υποδοχής τους σε όλα τα σχολεία όπου φοιτούν καθώς και διδασκαλία των γλωσσών της χώρας καταγωγής τους.

10.3 Ενίσχυση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης

Χρειάζεται να ενισχυθεί ο θεσμός της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης η οποία επικεντρώνεται στη μελέτη περιβαλλοντικών ζητημάτων που αφορούν όλα όσα μας περιβάλλουν αλλά στηρίζεται κυρίως στο μεράκι των διδασκόντων. Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση έχει ιδιαίτερη σημασία γιατί:

- εξασθενεί τα στεγανά του σχολείου με το περιβάλλον – φυσικό και κοινωνικό,
- προωθεί την ενεργή εμπλοκή των μαθητών και εκπαιδευτικών σε θέματα διαχείρισης και πολιτικής,
- κινητοποιεί για τη βιβλιογραφική έρευνα και τη θεωρητική και πρακτική εμπάθυνση σε γνώσεις, θεωρίες και μεθοδολογίες,
- αναπτύσσει κοινωνικές δεξιότητες καθώς οι μαθητές σε ομάδες συζητούν, οργανώνουν τη δουλειά τους, διαχειρίζονται διαφωνίες και κρίσεις, παράγουν προτάσεις και δρουν στα πλαίσια του σχολείου ή τοπικών κοινωνιών,
- καλλιεργεί την κρίση και πολιτική συνείδηση των εμπλεκομένων και
- προετοιμάζει τους αυριανούς ενεργούς πολίτες.

10.4 Στήριξη της νέας καλλιτεχνικής δημιουργίας

Το σχολείο ως χώρος καλλιέργειας των τεχνών δεν θα πρέπει να περιορίζεται στην ανάδειξη και την έκφραση των καλλιτεχνικών κλίσεων και ενδιαφερόντων των μαθητών. Αυτή η διάσταση του σχολείου θα πρέπει να προσανατολιστεί και στην κατεύθυνση της αλληλεπίδρασης του σχολείου με την τοπική κοινωνία, για παράδειγμα μέσω της οργάνωσης χορωδίας και ορχήστρας που θα μετέχουν ενεργά στα πολιτιστικά δρώμενα του τόπου. Με στόχο την μετατροπή του μαθητή από παθητικό δέκτη γνώσεων σε ενεργητικό διαμορφωτή του σχολικού περιεχομένου, οι ίδιοι οι μαθητές θα μπορούσαν να προετοιμάζουν την παρουσίαση του μαθήματος σε συνεργασία με καλλιτεχνικές ομάδες. Συγχρόνως στη σημερινή εποχή που η επιστήμη έχει θεοποιηθεί, είναι απαραίτητο να διδάσκεται με τρόπο που να ενισχύει την κριτική αντιμετώπισή της. Δεν θα πρέπει να διδάσκεται ως αδιαμφισβήτητη γνώση, αποκομμένη και πλήρως ανεξάρτητη από τις υπόλοιπες εκφράσεις του πολιτισμού.

ΟΙ ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ πιστεύουν ότι είναι πια καιρός να επανεξετάσουμε τον τρόπο που γιορτάζονται μέσα στο σχολείο οι εθνικές γιορτές. Προτείνουμε οι βαρετές και τυποποιημένες γιορτές να αντικατασταθούν από ουσιαστική έρευνα των ίδιων των μαθητών για τα ιστορικά γεγονότα, σε συνάρτηση πάντα με την κοινωνική και πολιτισμική πραγματικότητα. Θεωρούμε ότι οι μαθητικές παρελάσεις είναι ένας αναχρονιστικός θεσμός, απομεινάρι άλλων αντιδημοκρατικών εποχών που πρέπει να καταργηθεί ενώ θα πρέπει να αντικατασταθούν από ουσιαστικές καλλιτεχνικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις από τους μαθητές, που να απευθύνονται και στη γειτονιά του σχολείου. Σε αυτό το πλαίσιο, οι αλλοδαποί μαθητές θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να καλλιεργούν στο σχολείο την πολιτισμική τους ταυτότητα.

10.5 Σχολεία προσαρμοσμένα στις ανάγκες και τις επιθυμίες των μαθητών

Θα πρέπει να δίνεται σε ομάδες γονέων η δυνατότητα δημιουργίας σχολείων όταν τα παιδιά αυτών των γονέων υπερβαίνουν έναν ελάχιστο αριθμό. Η κάθε σχολική μονάδα θα πρέπει να έχει σχετική αυτονομία όχι μόνο σε σχέση με το πρόγραμμα σπουδών όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, αλλά και σε σχέση με οικονομικά ζητήματα και ζητήματα προσωπικού, μέσα στο νομικό πλαίσιο που θα ορίσει το κράτος.

Η πολιτεία και οι πολιτικοί και συνδικαλιστικοί φορείς που ενδιαφέρονται, έχουν την υποχρέωση να βοηθήσουν τους γονείς από τα ασθενέστερα και πιο υποβαθμισμένα οικονομικά και μορφωτικά στρώματα της κοινωνίας να κάνουν τις επιλογές τους. Οι επιλογές αυτές γνωρίζουμε ότι πολλές φορές δεν είναι ελεύθερες και επίσης γνωρίζουμε ότι σε πολλές περιπτώσεις δεν αποτελούν ατομική αλλά συλλογική υπόθεση. Επίσης, η πολιτεία έχει χρέος όχι να «τιμωρήσει» αλλά να βοηθήσει τα σχολεία που μειονεκτούν ώστε να φτάσουν στο επιθυμητό επίπεδο.

Τα παιδιά αναγκάζονται σήμερα να κουβαλάνε ασήκωτες σχολικές τσάντες παραγεμισμένες με ογκώδη βιβλία με αποτέλεσμα να προκύπτουν σοβαρά προβλήματα στο σώμα τους (σκελετός, σπονδυλική στήλη). Αυτό το πρόβλημα πρέπει και μπορεί να αντιμετωπιστεί άμεσα. Για παράδειγμα μπορεί να υπάρχει σε κάθε σχολείο ατομικός φοριαμός των μαθητών, στον οποίο θα τοποθετούνται τα βιβλία που δεν έχει ανάγκη ο μαθητής να πάρει στο σπίτι για μελέτη.

Το ίδιο το σχολικό κτίριο αποτυγχάνει να εμπνεύσει και να δώσει το παράδειγμα μιας βιώσιμης πόλης. Πολλά σχολεία βρίσκονται σήμερα πάνω σε οδικούς άξονες, δίπλα σε βενζινάδικα, κοντά σε βιοτεχνικές ή βιομηχανικές μονάδες που ρυπαίνουν, με αποτέλεσμα τα παιδιά που είναι πιο ευαίσθητοι οργανισμοί να εκτίθενται σε υψηλά επίπεδα θορύβου και ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Τα περισσότερα σχολικά κτίρια αποτελούν πρότυπο προς αποφυγή, μοιάζουν περισσότερο με φυλακή, είναι ενεργειακά σπάταλα και με πλήρη απουσία του φυσικού στοιχείου, με το τσιμέντο και τα κάγκελα να κυριαρχούν στις αυλές. ΟΙ ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές θα επιδιώξουμε άμεσα αλλαγές ώστε τα σχολεία να γίνουν πιο φιλικά στα παιδιά, στη φύση και στη γειτονιά: να αποκτήσουν ενεργειακή αυτονομία όλα τα σχολικά κτίρια με εξοικονόμηση ενέργειας, βιοκλιματικό σχεδιασμό, χρήση φυσικών, μη τοξικών υλικών καθώς και χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

Οι ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ υποστηρίζουν τη διάθεση τοπικών βιολογικών προϊόντων σε όλα τα σχολικά κυλικεία.

10.6 Μισθολογική αναβάθμιση των εκπαιδευτικών

Το αίτημα των εκπαιδευτικών για μισθολογική αναβάθμιση είναι δίκαιο. Για να μπορεί ο εκπαιδευτικός να διαβιώνει χωρίς την ανάγκη για ιδιαίτερα, να έχει το χρόνο να ενημερώνεται στο γνωστικό αντικείμενό του, να προετοιμάζει το μάθημά του και γενικώς να αντεπεξέρχεται στις υψηλές απαιτήσεις του επαγγέλματός του, είναι αναγκαίο οι απολαβές του να είναι υψηλές.

10.7 Άλλη σχέση της εκπαίδευσης με την παραγωγή

Είναι γεγονός ότι συχνά δημιουργείται συχνά σύγχυση μεταξύ της έννοιας της εκπαίδευσης που πρέπει να αφορά στην πλήρη ανάπτυξη των γνώσεων, ικανοτήτων, δεξιοτήτων και της ψυχοκινητικής κατάστασης ενός ατόμου και της κατάρτισης που απευθύνεται κυρίως σε ενήλικες και συνδέεται περισσότερο με την απασχόληση ή την απόκτηση συγκεκριμένων προσόντων για να απασχοληθεί κάποιος ή να αποκτήσει επιπλέον γνώσεις και δεξιότητες. Η παιδεία λοιπόν, σε όλες τις βαθμίδες δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται ως κατάρτιση και δεν μπορεί να είναι προϊόν εμπορευματοποίησης.